

24 OBSERVANT

U-raadscommissie adviseert 500 eerstejaars

ECONOMEN GEDWONGEN MEER STUDENTEN TOE TE LATEN?

De faculteitsraad van de economische faculteit heeft zich dinsdag vastgebeten in haar laatste compromisvoorstel aan het college van bestuur en de universiteitsraad: er is geen enkele ruimte om in september meer dan 400 eerstejaars op te nemen. Het college van bestuur bepleit daarentegen een instroom van 450 studenten, terwijl de commissie OW&MD van de universiteitsraad zelfs vindt dat de faculteit 500 nieuwe studenten moet opnemen. Bij het ter perse gaan van dit nummer was het standpunt van de universiteitsraad nog niet bekend. De uiteindelijke beslissingsbevoegdheid over de kwestie ligt bij de U-raad.

Voor de economische faculteit zijn de problemen ontstaan op het moment dat de landelijke en plaatselijke vooraanmeldingscijfers bekend werden. Dat was begin februari. Er viel vergeleken met vorig jaar landelijk een dramatische toename van de belangstelling met bijna twintig procent te constateren. Rekening houdend met studenten die liever bedrijfskunde zouden studeren maar daar vanwege de onvoldoende capaciteit niet terecht kunnen, kwam men uit op een raming van de landelijke instroom van boven de 5000 studenten. (Voor de RL ligt de raming op 627). De geplande capaciteit bedroeg echter 3900. Dat gat bleek maar gedeeltelijk te overbruggen. Twee overlegondes in VSNU-verband waren er voor nodig om de gezamenlijke capaciteit te verhogen. De enige instelling die geen van beide keren toegang was Maastricht. De RL verdedigde vastbesloten een maximale capaciteit van 400 eerstejaars, ondanks een klemmend beroep op inschikkelijkheid.

Toch reesterde ook na het tweede overleg nog een tekort van ruim 250 plaatsen. De universiteiten is verzocht om daar nog eens naar te kijken. Levert dat niets op, dan zal de verwachte plaatsingscommissie het overschot aan studenten zelf gaan verdelen. Collegelid dr. K. Dittrich kwam dus thuis in Maastricht met de brandende blikken van de andere universiteiten in de rug. Van de RL werd nu toch wel verwacht dat ze een substantieel blijk van goede wil zou geven.

Die pressie werd door het college doorgegeven aan het faculteitsbestuur: kom met een capaciteitscijfer van meer dan 400. Een precies getal wilde het college nog niet noemen. Het faculteitsbestuur handhaafde echter zijn standpunt: geen verhoging, want dat kan de faculteit niet aan. Eigenlijk is slechts een instroom van 350 verantwoord, zo werd betoogd, en als tegemoetkoming was dan maar knarsetandend tot 400 besloten. Maar, luidde de waarschuwing, de rek is er daarmee wel uit. Een keur van argumenten werd bijgeleverd: de onderwijslast is al te hoog mede vanwege het onderwijssysteem, wetenschappelijk personeel is moeilijk te krijgen, er ontstaat ruimtegebrek, organisatorisch en administratief is het niet bij te houden.

Maar het college was niet onder de indruk. Dat vindt dat deze universiteit niet jarenlang kan hameren op het aambeeld van de groei, om die vervolgens af te remmen als ze zich aandient. Er zijn bovendien afspraken met de minister, er is zelfs financiering die uitgaat van een instroom bij economie in 1988 van 500 studenten. Trouwens, waar dienden de wervingscampagnes, ook die van de economische faculteit, anders voor? En: de onderlinge solidariteit tussen de universiteiten in VSNU-verband gebiedt een gebaar van onze kant; alle andere faculteiten hebben hun oorspronkelijke capaciteit reeds verhoogd met gemiddeld 25 procent. Tenslotte, merkte het college fijntjes op in een notitie voor de U-raad, is de onderwijsbelasting bij de economen wellicht toch niet zo groot als steeds wordt beweerd. Immers, "er zijn indicaties dat de feitelijke uitval groter is dan gepland", waardoor er dus minder studenten zijn. Precies hier ligt een gevoelig punt, dat ook gevoelige consequenties dreigt te krijgen. In tegenstelling tot wat jarenlang werd aangenomen lijkt het er sterk op dat het onderwijsrendement bij economie (ruwweg het verschil tussen de binnenkomende en de werkelijk afstuderende studenten) niet op 80 maar op 60% ligt. Het laagst van alle faculteiten aan deze universiteit. Ofschoon er nog

geen geheel curriculum is doorlopen wijzen de tussenstanden onduidelijk in deze richting. Bij de financiering gaat het ministerie echter uit van 80% en geeft dus meer geld. Het college van bestuur vreest nu dat het in financiële moeilijkheden verkerende departement wel eens zou kunnen besluiten de geldstroom te baseren op de reële cijfers, zodat met ingang van 1989 aan de middelen zou worden geknabbel. En dat teneer als de instroom lager ligt dan de al gefinancierde 500; ook dat kan een reden zijn tot verlaging van de toewijzing. Om al deze redenen besloot de U-raadscommissie te adviseren tot een instroom van 500, een voorstel dat bij de economische faculteit een geloei van verontwaardiging los maakte. Het college stelt zich inmiddels iets coulanter op en wil uitkomen op een getal van 450. Het faculteitsbestuur verscheen vervolgens afgelopen dinsdag met hangende pootjes voor de F-raad en verklaarde zich noodgedwongen accoord met het collegevoorstel: 450 dit jaar, 500 in 1989. Vasthouden aan het uitgangspunt zou ongetwijfeld overruled worden, was de redenatie. De raad liet zich daardoor niet overtuigen en stemde tegen.

Wammes Bos

RABOBANK DENKT MEE MET DIENST STUDIEFINANCIERING

Op verzoek van het ministerie van onderwijs en wetenschappen zullen de 2300 kantoren van de Rabobank vanaf eind februari de diverse formulieren en brochures van de centrale directie studiefinanciering gaan verspreiden. De Rabobank, die van alle banken het grootste aantal vestigingspunten heeft, brengt het ministerie voor deze service niets in rekening. In ruil daarvoor wordt de bank wel genoemd in de speciale "Postbus 51"-campagne. De Rabobank is voorlopig de enige die profiteert van de 'free publicity' die het ministerie haar aanbiedt. Voorlichter J. Dost van het hoofdkantoor in Utrecht kan niet zeggen wat de consequentie zou zijn van de

inschakeling van nog andere banken. "Wij gaan er echter vanuit dat het ministerie deze afspraak alleen met ons maakt", aldus Dost. Bij de Amro-bank in Amsterdam, die met 800 vestigingen de tweede in omvang is, wordt niet verwacht dat men een soortgelijk aanbod aan het ministerie doet. Woordvoerder H. Wolf voorziet wel dat de Amro de kwestie bij de overheid zal aankaarten, "zodat in een volgend geval wellicht anders wordt geopereerd". Woordvoerder Marieke Bolle van de CDS in Groningen bevestigt dat tijdens het overleg met de Rabobank is gesproken over de exclusiviteit van de overeenkomst. Zij sluit niet uit dat een aanbod van andere banken zou worden geaccepteerd.

Informatie- en opinieblad van de Rijksuniversiteit Limburg. Postbus 616, 6200 MD Maastricht. Tel. 043-888468

Achtste jaargang, nummer 24, 4 maart 1988

Inhoud

Pagina 5

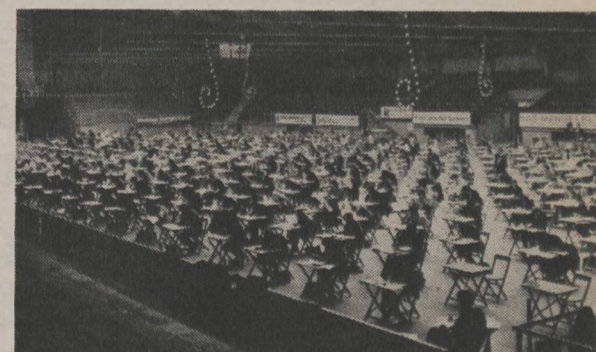
Arrondissement Nieuwenhof

De studenten van de juridische faculteit leren spelenderwijs het ritueel in de rechtszaal. Studenten als procureur, advocaat of officier van justitie. Het wetenschappelijk personeel in het verdachtenbankje.

Pagina 6-7

Voortgangstoets: juist/onjuist

Jonge faculteiten hebben het moeilijk met de voortgangstoets. Ze hebben het gevoel dat het systeem teveel van hen vraagt en dat de resultaten niet altijd betrouwbaar zijn. Moeten ze dan toch maar een beroep doen op de helpende hand van de medische faculteit?

Pagina 12

Auditie

Binnenkort gaat aan de Rijkshogeschool Maastricht de vooropleiding toneeldans van start. Kinderen van acht tot zestien jaar zetten hier de eerste stappen op weg naar een carrière als ballerdanser(es). Tijdens de auditie worden motoriek, spierkracht, lenigheid, gratie en ritmegevoel getest.

"maar zowel voor de Rabobank als voor ons zijn er grenzen aan de uitbreiding". Volgens Bolle is het ook voor Groningen inefficiënt als het aantal distributiepunten te groot wordt. "Je krijgt dan een te grote 'waste' van formulieren". Al met al lijken de coöperatieve Rabobanken een interessante slag te hebben geslagen op de voor de toekomst interessante studentenmarkt. De bank ziet haar nieuwe taak als bijdrage aan het functioneren van een maat-

schappelijk belangrijke regeling. Ook vindt zij het een "aanvulling" op de voorlichting over financiële aangelegenheden, die al langer aan jongeren wordt gegeven. Het ministerie noemt de samenwerking met de bank een "waardevolle uitbreiding" van haar distributienet, dat verder de schooldecanen, bibliotheken en 1000 postkantoren omvat.

Bert Bakker/UP

Studieduur RL-studenten

In Observant 23 werd op de voorpagina aandacht geschonken aan het recente SCO-rapport over de studievertraging in de tweefasenstructuur. Uit het SCO-rapport blijkt dat slechts 10% van alle studenten de studie in vier jaar afrondt (en niet 40% zoals de schrijver van het artikel meldt). Aan de RL studeert ongeveer 50% van de studenten na vier jaar af. Er is dus geen sprake van een klein verschil, maar van een zeer groot verschil. De RL heeft niet alleen een beter totaal studierendement, maar ook een aanzienlijk kortere gemiddelde studieduur per student. De kosten per afgestudeerde liggen aan de RL dan ook aanzienlijk lager dan elders. Die besparing zit vooral in de studiebeurzen. Het is alleen jammer dat de faculteiten, die door hun goede onderwijsprogrammering deze resultaten mogelijk maken door het ministerie maar mager beloond worden. De resultaten van het rapport lijken er nu landelijk toe te leiden dat extra middelen worden ingezet om de slechte herprogrammering te compenseren. Het zou beter zijn wanneer de RL een deel van die middelen had gekregen om ervoor te zorgen dat de nieuwe faculteiten ook een goede kans krijgen om deze resultaten in de toekomst te kunnen behalen.

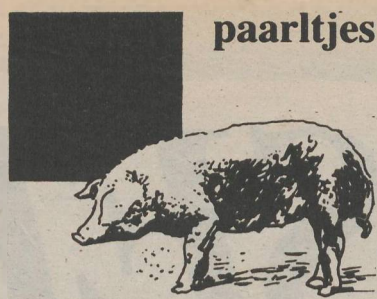
Dr. P.A.J. Bouhuijs
Vakgroep O&O

Studium Generale

Donderdag 25 maart vond de eerste bijeenkomst plaats in de architectuur-cyclus "Stad in beeld". Ondanks een verkeerde aankondiging belandde ik uiteindelijk toch op de juiste plek: de collegezaal in de Nieuwenhof. Schrik sloeg mij echter om het hart toen ik de zaal binnentrad. Deze was reeds bomvol en zo'n 100 à 150 mensen hadden een staanplaats. De "universitaire wereld" schitterde trouwens door hun afwezigheid. Zoals gewoonlijk bij dit soort bijeenkomsten kon dat aantal mensen op 2 à 3 handen geteld worden (Kultuur-barbaren!). Jacques Reiners sprak tijdens de opening van de avond over de doelstellingen van het Studium Generale. Zo noemde hij het open karakter van de diverse cycli, de toegankelijkheid voor buitenstaanders (niet-WO of HBO). Een goed reventen lijkt mij. Helaas zullen alle mensen met een staanplaats zich een volgende keer nog enige malen bedenken, wanneer de avonden wederom in een (te) kleine ruimte georganiseerd worden.

Toch heb ik zelf allerm minst spijt omtrent mijn aanwezigheid. Uit het feit dat ik bijna 3 uur ben blijven staan, kan terecht worden afgeleid dat de lezingen van een aanzienlijke kwaliteit waren. Een volgende keer zou ik zittende nog meer geniten.

Paul Thewissen.

paarltes

Breng systeem in de GUYTON aan: Op 30 maart brengt prof. Verveen de fysiologie in kaart (en neemt de pathologie mee). 19.30 aula hoofdgebouw

Te koop: z.g.a.n. gasfornuis met kookplaat, grill, oven en toebehoren, f 200,00, tel. 888376.

Spoed! Attentie
Diensthouders/Stagegroepvoorzitters. Huidige medewerker Studentenzaken zoekt met ingang van 1 april 1988 tijdelijke werkzaamheden van administratieve aard voor 0,5 fte. Na 1 mei a.s. kan ik full-time arbeid verrichten. Wie reageert? Tel. 888210 of 887277.

Graag wil ik via deze gelegenheid iedereen hartelijk bedanken voor de getoonde belangstelling door een bezoekje, telefoontje, bloem of anderszins, tijdens mijn ziekenhuisopname. Het gaat goed, ik heb nog wel een 'poosje kuren' voor de boeg, maar ik heb goede moed. Nogmaals, heel erg bedankt. Marijke v.d. Berg (vakgroep Genetica).

Woensdag 9 maart a.s. forumdiscussie 'De verkeerde kant op' over sturing in het onderwijs in relatie tot kwaliteit. Iedereen is welkom, 20.00 uur, k. 1000 hoofdgebouw RL. Info: Eric: 211695. NSEM.

Wintersport, Studentenhuis reis van de stichting De Zon Skier, Portes du Soleil, Champoussin, Morgins (600 km skipistes, 190 ski liften) naast de ski piste, vanuit je bed in de lift! 2-3 Persoons kamers, 7 dagen halfpension en liftpas voor f 539,00. Inl.: P. Ivanyi tel. 020-823137.

Boekhandel

DE TRIBUNE

Kapoenstraat 8

6211 KW Maastricht

Telefoon (043) 251978

en literatuur
en politiek

**LUNCH
CAFÉ 1900**

Orleansplein 14 - Maastricht - tel. 043-435427

Iedere dinsdag lekker eten voor een tientje vanaf 18 uur.

Woensdag 9 maart trio Frank Giebels (de Rum).

Studentenhuis „In de Fortuyn”

Boschstraat 97, links van de St. Matthiaskerk

* Aldaar zijn gevestigd het **RK Studentenpastoraat Maastricht** en de **RK Studentenvereniging Servatius**. Telefoon 043-211126. Secretariaat open: 9.30-12.30 uur.

* In het studentenhuis zijn ingericht: een grote **conversatiezaal** met o.a. bar, TV en piano, een ruime **leeszaal-bibliotheek** (ook open voor vrije studie), een **kapel** voor meditatie en kleinere **ruimten** voor gespreksgroepen.

* Het studentenhuis biedt graag gastvrijheid dagelijks van 9.30-12.30 uur en na afspraak ook de rest van de dag.

* Welkom zijn de studenten van Universiteit en alle H.B.O.-instellingen, ongeacht hun levensovertuiging.

* Elke zondagmorgen om 10.30 uur en donderdagavond om 19.30 uur is er een **Eucharistieviering** voor studenten. De studentenpastor is de gehele week bereikbaar voor persoonlijke gesprekken.

**Het Studentenhuis „In de Fortuyn”
is een open huis**

CCV

CVV-KREATIEF CENTRUM

CVV-Kreatief Centrum organiseert de komende maanden een aantal projecten die erop gericht zijn deelnemers via een kortlopende maar intensieve cursus grondig kennis te laten maken met actuele aspecten van de kunstzinnige vorming.

GESCHREVEN, GEZET EN GEDRUKT

Een weekendlang met je eigen taal, je eigen woorden bezig zijn. Het schrijven van korte teksten en het vormgeven van deze teksten d.m.v. druktechnieken. Het weekend wordt begeleid door José Franssen, docente creatief schrijven, en Marion Gerards, docente taaldrukken.

11-12-13 maart

Zonder CJP f 80,00, met CJP f 55,00 (incl. materiaal)

MARMEREN

Een korte cursus over een oude decoratietechniek voor papier, die weer helemaal terug is. Met nieuw ontwikkelde verven en hulpmiddelen wordt niet alleen gemarmerd op papier, maar ook op stof, leer en hout.

4 Dinsdagavonden (19.30-22.00 uur) vanaf 8 maart.

Zonder CJP f 48,-; met CJP f 35,- (incl. materiaal).

Geïnteresseerd? Meld je telefonisch aan bij CCV 043-251951*. Hoofdgebouw: Herbenusstraat 89 te Maastricht.

Opgelet: De laatste GALAFOTO's kun je afhalen bij redactie Observant, kamer 306 J.

Studenten adviseren studenten over SPAANS leren in Spanje! Allerlei scholen door heel Spanje heen. Bel voor inl. 070-637113.

Eerste jaars studente zoekt woonruimte per 1-8-'88 of later. Eventueel onderhuur voor minimaal 3 maanden. Schrijf of bel Erica Baarends Aalsburg 14-30, 6602 TP Wychen. Tel. 08894-15387.

Gemeubileerde kamer met 1 pers. balkon, dichtbij centrum en station, te huur voor 2 à 4 mnd in de periode april-juli, max. f 300,00. Tel. 252216, Ellen.

OBSERVANT

Informatie- en opinieblad van de Rijksuniversiteit Limburg, uitgave van de Stichting Matheus. Verschijnt wekelijks.

Redactieadres
Tongersestraat 53, Kamer 316,
Postbus 616, 6200 MD
Maastricht. Telefoon:
043-888468 (doorkiesnummer)

Stichtingsbestuur
Wim Hermans (voorzitter)
Kees Schröder (penningmeester)
Erik de Graaff
Ton Hamelaers (redactieafgevaardigde)
Geertjan Tangelder
Johan Muysken

Redactie
Jacques Herraets
Wammes Bos
Emely Nobis

Redactieleden/medewerkers
Marc Bonten
Bart Brouwers
Lucia Geurts
Ton Hamelaers
Evelyn de Leeuw
Paul Pinxten

Redactie-assistente
Liesbeth van Hoef

Foto's
Franco Gori
Fotopersburo Widdershoven
Fotopersburo Mellaart

Tekeningen
John Prop
Raph de Haas

Druk
Limburgs Dagblad Heerlen

Advertenties
Advertenties (behalve Paarltes): Yvonne Stevens, tel. 043-624938, werkdagen bereikbaar na 18.00 uur. Tarieven op aanvraag.

Paarltes
Paarltes opgeven bij de redactie. Voor medewerkers en studenten gratis, anderen f 7,50. Paarltes waarin onroerend goed te koop wordt aangeboden f 25,00 (max 50 woorden).

Mededelingen
Mededelingen voor de mededelingenpagina's doorgeven aan Frank Speet, Dienst Voorlichting, tst 319.

Abonnement
Leden van de universitaire gemeenschap ontvangen het blad gratis. Afgestudeerden en andere belangstellenden kunnen zich abonneren voor f 25,00 per jaar.

Universitaire Pers
Observant maakt deel uit van het landelijk samenwerkingsverband Universitaire Pers, samen met Ad Valvas (Vrije Universiteit), Delta (Delft), Uniers (Tilburg), Cursor (Eindhoven), Universiteitsblad Twente, KU-nieuws (Nijmegen), Universiteitsblad Utrecht, Universiteitskrant Groningen en het Wagenings Universiteitsblad.

UP-korrespondenten: Bert Bakker, Esther Hageman.

Twee ton per jaar voor "bedrijfsrelevant" onderzoek

LIMBURGS BEDRIJFSLEVEN GAAT ECONOMISCHE FACULTEIT STEUNEN

De economische faculteit wil de banden met het Limburgse bedrijfsleven nauwer aanhalen. Vlak voor de jaarwisseling is daarom de Stichting Bedrijfsleven-Economische faculteit RL opgericht. Doel van de stichting is om onderzoek aan de faculteit te stimuleren dat "relevant is voor het bedrijfsleven in Limburg". Het benodigde geld, gedacht wordt aan ongeveer tweehonderdduizend gulden, wil men via donaties bij elkaar krijgen. Daarmee zullen naar verwachting vier parttime bijzondere leerstoelen worden gecreëerd, en kunnen ook de materiële kosten van onderzoek worden bestreden. Tevens ligt het in de bedoeling om twee keer per jaar met alle deelnemende bedrijven en de faculteit bijeen te komen en aldus een overlegplatform te scheppen.

Volgens bedrijfseconoom prof. Hein Schreuder is het initiatief gezamenlijk door bedrijfsleven en faculteit genomen. Het belang van de faculteit is naar zijn zeggen gediend met een meer structurele vorm voor de contacten met het regionale bedrijfsleven. Dat zou er onder andere toe kunnen leiden dat bedrijven zich wat toegankelijker zullen opstellen voor wetenschappelijk onderzoek, dat vaak behoefte heeft aan bepaalde bedrijfsspecifieke gegevens. Volgens Schreuder gaat het overigens uitdrukkelijk niet om contractonderzoek, maar om een tussenvorm tussen contract- en fundamentele research, die in de statuten van de stichting "bedrijfsrelevant" wordt genoemd.

Van groot belang voor de faculteit is natuurlijk dat de fondsen van de stichting de andere onderzoeksbudgetten kunnen aanvullen. Dat telt vooral voor de vakgroep bedrijfseconomie, meent Schreuder. Deze vakgroep klaagt over een te grote onderwijslast en daardoor verminderde aandacht voor het onderzoek. Daarnaast geven de bijzondere leerstoelen de mogelijkheid tijdelijk gekwalificeerde wetenschappers in huis te halen die anders moeilijk te krijgen zijn. Vacatures zijn in dit vakgebied niet dan met grote moeite te vervullen vanwege

de zuigkracht van het beter betalen de particuliere bedrijfsleven.

Platform

Voor het Limburgse bedrijfsleven zijn de baten van de steunoperatie vooralsnog minder concreet. Toch is er van deze zijde wel belangstelling. Dat zegt de secretaris van de stichting drs. W. Blind, vice-voorzitter van de raad van bestuur van de Spaarbank Limburg en, degene die samen met Schreuder de plannen heeft ontwikkeld. Grote Limburgse bedrijven hebben al toegezegd de gevraagde minimumdonatie van tienduizend gulden per jaar, met een voorlopig commitment voor drie jaar, te willen verstrekken. Naast de Spaarbank Limburg zijn dat DSM, waarvan een vertegenwoordiger voorzitter van de stichting is, Sphinx, en Océ van der Grinten. Tot nu toe zouden zich zo'n vijftien bedrijven gemeld hebben. Binnenkort zullen de Kamers van Koophandel in Maastricht, Heerlen, Roermond en Venlo bijeenkomsten organiseren om nog meer donateurs te werven. Hoewel een minimumdonatie wordt verlangd (sommige bedrijven betalen een onbekend bedrag meer), is het ook mogelijk voor minder te parti-

cipieren. In dat geval krijgt men volgens de statuten echter geen toegang tot de stichtingsraad, die een adviserende bevoegdheid heeft over de besteding van de gelden en verder vooral als ontmoetingspunt zal fungeren.

Secretaris Blind betoogt dat vooral die platformfunctie, het contact met de faculteit, aantrekkelijk is voor bedrijven. Niettemin verwacht hij van het onderzoek toch ook wel "leuke dingen voor het bedrijfsleven in Limburg", bijvoorbeeld op het gebied van organisatie-research. Primaire verantwoordelijke voor het onderzoeksbeleid is echter de faculteit. Dat is ook statutair vastgelegd; het bestuur van de stichting bestaat weliswaar volledig uit vertegenwoordigers van het bedrijfsleven, maar in de commissie van bestedingen, die de fondsen verdeelt, hebben universitaire leden het laatste woord.

De stichting Bedrijfsleven-Economische Faculteit wil voorlopig nog geen publiciteit. Zij zal in mei officieel naar buiten treden. Tegen die tijd zal naar verwachting het streefbedrag van twee ton aan donaties gehaald zijn.

Wammes Bos

Is Maastricht een echte stad?

Bouwkundig gezien gaat de stadsontwikkeling van Maastricht razend snel, in dit opzicht doet de provinciestad nagenoeg niet onder voor de slagvaardigheid op dat gebied van de vier grootste steden van Nederland. De eerste vibraties van het MECC drukken zich reeds uit in de vorm van royaler openstelling der ruim voorradige dranklokalen, bovendien wordt er nog druk gewerkt aan opwindende concepten voor een multi-dimensionaal nachtleven. Kennelijk gedaan onderzoek heeft natuurlijk overtuigend uitgewezen wat de congresganger het meest bezielt, dus zijn er al vele dameskransjes in oprichting voor deskundige rondleidingen door meervoudige uitgaanscircuits. Over een culturele infrastructuur heeft het stadsbestuur een geheel eigen opvatting: naar het voorbeeld van weer de grootste steden, geeft ook Maastricht de voorkeur aan een theaterbouwsel van reusachtige afmetingen. Naar het schijnt heeft ook in dit geval een diepgaand gehouden marktonderzoek de laatste twijfels ongedaan weten te maken. Wie nog pessimistische voorspellingen zou willen doen aan de hand van de huidige bezoekersaantallen (van voorstellingen) in de stadsschouwburg, slaat niet de eigentijdse visionaire wegen der verwachtingen in. 'Gigantomanie'?, of anticipeert de stad Maastricht op een andere, (denkbare), ontwikkeling? Bij de opening van het Vrijthoftheater in (vermoedelijk) 1992 is er wellicht een groot repertoire aan voorstellingen welke in de randstadtheaters ongespeeld zijn gebleven, waarbij ik natuurlijk meteen al denk aan Fassbinder's 'Het vuil, de stad en de dood'. De Amerikaanse fundamentalisten wijzen reeds op de verderfelijke invloeden die er uitgaan van Anne Frank's 'Achterhuis' en van 'De tovenaars van Oz'; een paar van dergelijke geestelijke stromingen zullen er in ons land toch wel bijkomen? Twee interessante perspectieven voor de toekomst; het éne voor het Vrijthoftheater, dat krijg je bomvol met randstadpubliek, het tweede voor het MECC, want er kan direct een vierdaags congres aan worden vastgekoppeld over de vraag waarom dergelijke geestelijke stromingen in andere Nederlandse steden niet mogelijk waren. Dat Maastrichtse nachtleven is voor de stad niet minder interessant, als er maar veel Amerikaanse dominees worden uitgenodigd om hier vakantie te houden.

Toch zou ik ervoor willen pleiten om meer sociale wetenschappers in te schakelen bij die stedelijke ontwikkeling van Maastricht; ten slotte doen gebouwen en daarmee samenhangende architectenbelangen zich genoeg voor. Een stad maken is niet een kwestie van gebouwen alléén, veeleer heeft het te maken met menstaliteitsontwikkeling, voor mijn gevoel ontbreekt daar nog veel aan. Hoelang laat trouwens een studentencabaret in Maastricht nog op zich wachten en waarom gedragen de diverse kunstzinnige opleidingen ter stede zich zo introvert. Maar dan nog: veel beoefenaren van kleinkunst vinden in Maastricht geen geschikt podium, de ervoor in aanmerking komende gebouwen gaan eerdaags tegen de vlakte om plaats te maken voor woningbouw. Een stad zonder ziel is géén stad.

Jan Datema

RIEMST WIL MAASTRICHTSE STUDENTEN KWIJLT

De Belgische gemeente Riemst is de studenten die haar kerkdorpen Kanne en Vroenhoven als domicilie hebben gekozen, liever kwijt dan rijk. Steeds meer studenten zijn door het nijpende gebrek aan woonruimte in Maastricht gedwongen hun toevlucht te zoeken in de Belgische randgemeenten. Volgens schepen (Belgisch voor wethouder) Peumans hebben zich tenminste 185 studenten bij de gemeente Riemst officieel in laten schrijven. Vermoedelijk ligt het werkelijke aantal hoger. De schepen schat dat zeker 210 RL-studenten binnen de gemeentegrenzen een kamer huurt.

als bezwaar dat autochtone bewoners moeite hebben met het vinden van woonruimte in Riemst. Huiseigenaren verhuren veel liever kamers aan studenten dan woonruimte aan anderen, omdat het eerste veel lucratiever is.

Wat is de wethouder van plan om de stroom studenten van over de grens in te dammen? Allereerst zal het voor nieuwe verhuurders onmogelijk worden om speciaal voor studenten woonruimte te scheppen. Dat heeft een inwoner van Kanne al ondervonden. Hij kreeg geen vergunning voor de bouw van een flat met 28 studentenkamers. Op tweede plaats zal de schepen deze week een voorstel voor een politieverordening in het college van B & W in stemming brengen. Deze politieverordening behelst een aantal voorschriften waardoor het verhuren van bestaande kamers aan studenten een stuk moeilijker wordt ge-

maakt. Het Belgisch huurrecht bevat op zich niet zoveel voorschriften en regels, maar door de verordening kunnen de eisen voor het verhuren van kamers worden aangescherpt.

Het Kamerburo in de persoon van S. Braun kan wel begrip opbrengen voor de houding van schepen Peumans nu 10 procent van de bevolking van Riemst blijkt te bestaan uit studenten. Wel vindt Braun het unfair als de gemeente eerst gedurende 5 jaar toekijkt hoe het aantal studenten gestaag toeneemt, om vervolgens met de mokerhamer in te grijpen. Peumans had kunnen weten dat de gemeente Maastricht niet aan alle studenten onderdak kan bieden en dat een aantal van hen zal moeten uitwijken naar randgemeenten.

Drie weken geleden zijn het Kamerburo, schepen Peumans en wet-

houder Wevers van Maastricht rond de tafel gaan zitten en heeft de gemeente Maastricht duidelijk laten weten niet alle (toekomstige) studenten te kunnen huisvesten. Niettemin heeft de schepen het voorstel om studenten te werven ingediend, maar het zal nog goedgekeurd moeten worden door B & W en gemeenteraad. Indien die accoord gaan, zal hoogstwaarschijnlijk het aantal Belgische kamers dat door de Stichting Studentenhuisvesting Maastricht (SSHM) wordt bemiddeld, sterk afnemen. Het is dan immers voor huiseigenaren financieel onaantrekkelijk geworden om nog kamers aan studenten te verhuren. In 1987 bestond het aanbod van het kamerburo voor 35 procent (216 kamers) uit woonruimte in België.

Matthé Ribbens

Voor de verhouding tussen het aantal studenten en het aantal autochtone inwoners van Riemst (2600) boezemt de wethouder schrik in. Het zijn er teveel, aldus Peumans, die meteen daarop verzekert niets tegen Hollanders te heb-

ben. Hij voorziet echter een leegloop van het dorpsleven door de aanwezigheid van de studenten. Ze zijn immers geen lid van de fanfare en boodschappen doen ze toch in Maastricht. Dat is veel goedkoper. Verder noemt de wethouder

Advies Raad van State om 15 september 1987 als ingangsdatum te schrappen genegeerd

DEETMAN WEIGERT SOEPELE OVERGANG 'ZESJARENMAATREGEL'

Minister Deetman is niet van plan de overgangsregeling bij de invoering van de Harmonisatiewet, de zogenaamde 'zesjarenmaatregel', te versoepelen. In het wetsvoorstel dat hij begin deze week naar de Tweede Kamer stuurde, houdt de bewindsman vast aan 15 september 1987 als de datum waarvoor studenten behandeling volgens de oude regels hadden moeten aanvragen. Tijdens een persconferentie over de studiefinanciering, maandag, verwees Deetman studenten die in de problemen dreigen te komen in de richting van het 'auditorenfonds'.

Dit fonds, dat de universiteiten en hogescholen zullen gaan beheren, is, zo maakte de minister duidelijk, voor alle soorten van probleemgevallen bedoeld: voor studenten die pas na 15 september 1987 om verlenging van hun studie vroegen; voor studenten van de lichte '82 die als 'proefkonijnen' van de tweefasestructuur in moeilijkheden zijn gekomen en, straks, voor studenten die in de toekomst gronden voor studieduurverlenging menen te hebben.

Met zijn opstelling negeert de bewindsman het advies van de Raad van State over zijn wetsvoorstel. In navolging van de Onderwijsraad wil ook dit hoge rechtscollege de datum 15 september geschrapt zien worden. Volgens de Raad doet het wetsvoorstel op dit punt "afbreuk

aan door de vigerende wetgeving (bij studenten) gewekte verwachtingen" en moet Deetman de mogelijke financiële consequenties maar voor lief nemen. Voor de minister is dat laatste echter juist het grote probleem. In zijn reactie op het advies van de Raad van State schrijft hij op zijn beurt weer dat hij een dergelijk "substantieel deel" van de beoogde bezuiniging van 165 miljoen gulden niet kan missen.

Al met al ziet de wet er in grote lijnen nu als volgt uit. Studenten in het gehele hoger onderwijs hebben in de toekomst recht op zes jaar studie tegen "gereduceerd tarief": zij betalen 1.600 gulden collegegeld en zij hebben recht op studiefinanciering. Na die zes jaar kunnen zij zich inschrijven als "auditor": de studiefinanciering vervalt en het college-

geld gaat via 3.000 (zevende jaar) en 4.000 (achtste jaar) naar 5.000 gulden. Het wettelijke recht op verlenging van de inschrijvingsduur als student op grond van persoonlijke omstandigheden of overmacht wordt afgeschaft met terugwerkende kracht: vanaf 15 september 1987. In de plaats daarvan komt er een "auditorenfonds". Jaarlijks krijgen de universiteiten en hogescholen 38 miljoen gulden om auditoren financieel te ondersteunen. Deeltijdstudenten gaan 1.200 gulden collegegeld betalen en mogen straks negen jaar ingeschreven staan. Het collegegeld voor extraneï wordt 1.000 gulden. De doorstromers van HBO naar universiteit krijgen twee jaar extra voor een tweede studie. De universiteiten moeten daar programma's voor maken. Om de overgang iets te vergemakkelijken stort de minister voor het komend studiejaar één maal 150 miljoen gulden extra in het auditorenfonds. De doorstromers uit het HBO die dit studiejaar aan hun tweede studie zijn begonnen, krijgen twee jaar extra respijt. De bestaande rechten van de oude-stijl-studenten, de studenten die voor 1982 aan hun studie zijn begonnen, blijven gehandhaafd.

REKENKAMER WIL MEER AANDACHT VOOR ARBEIDSMARKT

De minister van onderwijs en de universiteiten moeten veel meer aandacht schenken aan de ontwikkelingen op de arbeidsmarkt. De instellingen moeten echter oppassen met al te uitgebreide experimenten, zoals nu bij Letteren en Medische Biologie gaande zijn. Voorts zal de overheid nadere uitspraken moeten doen over de rol die de arbeidsmarkt in het hoger onderwijs dient te spelen. Dit concludeert de Algemene Rekenkamer in een onderzoek naar "de mate waarin de toegenomen aandacht voor de economische functie van het wetenschappelijk onderwijs zichtbaar is geworden in het beleid van de minister en in het onderwijsbeleid van universiteiten".

De Rekenkamer heeft haar rapport 'Universiteiten en arbeidsmarkt' deze week aan de Tweede Kamer aangeboden. In het onderzoek zijn vier instellingen betrokken: de Vrije Universiteit en de universiteiten van Utrecht, Brabant en Eindhoven. Daarbij is gekeken naar drie mogelijke benaderingen om onderwijs en arbeidsmarkt meer op elkaar af te stemmen: beïnvloeding van de studiekeuze door voorlichting en het aantal vestigingen per studierichting; toevoegen of opheffen van studierichtingen; aanpassing van de onderwijsinhoud. De Kamer heeft geen uitspraak willen doen in welke mate de arbeidsmarkt een rol in het beleid dient te spelen. Dat moeten de minister en

het parlement doen. "juist omdat het arbeidsmarkt criterium in sommige gevallen kan conflicteren met andere doelstellingen van wetenschappelijk onderwijs". Uit het onderzoek blijkt dat de minister en de instellingen het eens zijn over het nut van betere informatie over arbeidsmarktontwikkelingen. Tevens wordt echter gewaarschuwd voor de beperkte waarde van prognoses. De VU wijst daarbij op de ervaringen met een toch relatief overzichtelijke markt, het onderwijs zelf. Bovendien kan "onjuiste voorlichting de betrouwbaarheid van de overheid als voorlichtende instantie ernstig in diskrediet brengen", aldus een waarschuwing van de minister in het verslag. (Bert Determeijer/UP)

boeken
in heel linnen
in leer
met goudopdruk
in perkament

maar ook stencils,
proefschriften, e.d.

handboekbinderij
arno lipsch

hunnenvweg 41
6224 jp maastricht
tel. 043 625889
als u vakwerk op prijs stelt

FINANCIËEL MANAGEMENT

een serie van vier studiedagen voor iedereen die geïnteresseerd is in de financiële besturing van faculteit en universiteit.

- bekostigingssystematiek (25 maart)
- financiële managementinstrumenten (15 april)
- financiën en contractonderzoek (20 mei)
- financiering van privatisering (17 juni)

Naam
Straat
Postcode/plaats

Stuur voor uitgebreide informatie de bon naar:
Opleiding & Training/UvA, Antwoordnummer 3521,
1000 RA Amsterdam (een postzegel is niet nodig).

Remco Pols/UP

Havenstraat 19
6211 GJ Maastricht
tel. 043-213364

Gesloten: zondag, maandag en feestdagen.

Keuze uit 10 rode en 7 witte wijnen
per glas vanaf f 3,50.

1 maart t/m 5 maart
MENU À f 25,-
Mosselen, zonder schelp,
in botersaus met
groentereepjes en kervel
☆☆☆
Stoofschotel van wild
met champignons
☆☆☆
Hazelnotenbavarois
met chocolade

Keuken:
17.00-24.00

8 maart t/m 12 maart
MENU À f 25,-
Mousse van gerookte forel
☆☆☆
Gevulde parelhoenbout in een
rode wijnsaus met sjalotten
en kruiden
☆☆☆
Appel uit de oven
met amandelspijs

Boekhandel Leiter-Nypels

DE MAASTRICHTSE
UNIVERSITEITS - BOEKHANDEL

Wolfstraat 12
6211 GN Maastricht

tel. (043) 252666*
telex 56173 leiny nl.

Wetenschappelijke staf juridische faculteit in verdachtenbankje

FEL REALISTISCH SPEL IN DE NIEUWENHOF

Sinds augustus heeft het Nederlands rechtsgebied er een nieuw arrondissement bij: Nieuwenhof. Het behoort aan de oefenrechtbank van de juridische faculteit in Maastricht en de griffie zetelt in het oxaal van de Nieuwenhof aan de Zwingelput. Vrijwel iedere dinsdag houdt de rechtbank zitting voor de afhandeling van zaken, waarin studenten de rol van procureur, advocaat of officier van justitie spelen. Het is een ernstig spel, want niet alleen de eer van de advocaat en het recht van de cliënt zijn in het geding, ook en vooral het leerproces van de studenten en daaraan vastgekoppeld de punten, die nodig zijn om het practicum succesvol af te sluiten. "Leren van je fouten" is het motto en het spel wordt door alle betrokkenen met liefde gespeeld.

Het is dinsdagmiddag klokslag kwart over vier. In de grote collegezaal in de Nieuwenhof zitten drie advocaten van het kantoor 'Star Busman uit Rotterdam' ernstig en wat gespannen te wachten op het verschijnen van de rechtbank. Zij behartigen de belangen van ene meneer Prins, wiens huis in Bussum door snode krakers (de anonieme "Hij en de zijnen") is bezet. Zij zijn gesommeerd het pand onmiddellijk te verlaten, maar hebben zich van het bevel niets aangetrokken en nu probeert de wanhopige huiseigenaar via een kort geding zijn woning leeg te krijgen. Hij zou het zo graag willen verhuren, maar niet gemeubileerd met ongenode gasten. In de zaal hebben inmiddels wat nieuwsgierigen plaats genomen. Ook cliënt Prins is binnen. Iedereen verwacht vuurwerk: je weet het maar nooit met krakers. De deur van de raadkamer gaat open en een vrouwelijke rechter en de griffier, allebei in toga, verschijnen. De zitting kan beginnen. Merkwaardig genoeg is er geen spoor van de tegenpartij. Noch 'Hij en de zijnen', noch hun advocaten zijn op komen dagen. Een medewerker van de griffie gaat voor de veiligheid even controleren of de dagvaarding wel op het juiste adres is aangekomen: ze blijkt nog in het postvak van het advocatenkantoor te liggen. Een juridische truc of gewoon slordigheid? Het houdt de gemoeiden nog lang nadat de rechter de zitting heeft gesloten, bezig. Als er door de eiser geen fouten zijn gemaakt, wordt volgende week vonnis gesproken, vermoedelijk in het voordeel van huiseigenaar Prins. Blijkt er iets te zijn misgegaan in de procedure, bijvoorbeeld een fout in de dagvaarding, dan kunnen Busman cum suis van voren af aan beginnen. Van je fouten moet je leren.

Levensrecht

'Arrondissement Nieuwenhof' is een experiment. In juli van het vorig jaar besloten de onderwijscommissie en de raad van de juridische faculteit het practicum oefenrechtbank de vorm te geven van een levensrecht nabootsing van de werkelijkheid. De oefenrechtbank oude stijl voldeed niet aan de doelstelling: het bijbrengen van kennis van het procesrecht. De studenten werkten een heel jaar aan één casus en kauwden alle mogelijke procedures uit in theorie. Dat was vervelend en onwerkelijk. Als er situaties werden nagebootst in een rollenspel, dan vervulden de studenten daarin alle rollen, ook die van de rechter, een taak waarvoor een grotere deskundigheid vereist bleek.

Net echt: de verdachte (docent) tegenover zijn rechter (student)

(tekening Hans ter Horst)

Het contact met cliënten en juridische of maatschappelijk instanties ontbrak. Bovendien werden complicaties, veroorzaakt door fouten of obstakels in de rechtsgang, niet aan den lijve ondervonden: men miste de uitdaging van een zo goed mogelijke belangenbehartiging en daaraan verbonden beloning - het winnen van de zaak en te innen declaraties. In de nieuwe opzet hoopt men dit te ondervangen door een simulatiespel, waarin gefingeerde, maar aan de praktijk gerelateerde zaken worden afgehandeld. Dat kan door te onderhandelen, compromissen te sluiten of overeenkomsten te maken, maar ook door te procederen. Omdat deze gefingeerde zaken niet aanhangig gemaakt kunnen worden bij de echte rechterlijke macht, zorgt de faculteit zelf voor de nodige instanties. Studenten behandelen in groepjes van drie een zaak, die hen wordt aangereikt door de griffie. Het groepje is ofwel de advocaat van een cliënt of, in het geval van een strafzaak, de officier van justitie. De 'advocaten' zijn maten van 'kantoren' die gevestigd zijn in de bestaande arrondissementen en de naam dragen van rechtskundigen, die hun sporen verdiend hebben door vermaarde publikaties: Pitlo Brahm, Kapteyn, Verloren en Van Themaat enzovoort. In Maastricht opereert het advocatencollectief 'Zwingelpuut'. Stapt een advocaat, om welke reden dan ook, uit

de maatschap, dan kan een ander zijn plaats innemen in overleg met de griffie: de zaak moet doorgaan. De cliënten zijn leden van de wetenschappelijke staf. Zij krijgen vooraf informatie over wie zij zijn en om welke zaak het gaat. Hun opdracht is, zich op te stellen als een redelijk intelligent, maar niet al te vakkundig persoon. Men mag wel meedenken, maar meestal komt een 'advocaat' daar niet ver mee. Niet iedere jurist is gespecialiseerd in het procesrecht en men stapt tenslotte niet voor niets naar een advocaat! Kennis van zaken krijgen de studenten uit studiemateriaal (boeken, tijdschriften, procesmodellen, videobanden, computerprogramma's) en gewoon door de zaak op gang te brengen. De rechterlijke colleges en alleensprekende rechters worden ook gerecruteerd uit de wetenschappelijke staf. Zij moeten uitspraak doen volgens de algemeen geldende wetsregels en op grond van het Nederlands recht. De griffie, bemand door medewerkers en studenten, is het kloppend hart van de oefenrechtbank. Daar worden zaken gecreëerd, getuigen gecharterd, brieven beantwoord. Er staat een ordner klaar met prachtige verselingen, zoals actes van de burgerlijke stand, uittreksels uit het kadaster, modellen-arbeidsovereenkomsten. De zelf gemaakte briefhoofden van instanties en bedrijven die eventueel ingeschakeld moeten worden, zijn ware kunststukjes.

Kortom de griffie zorgt voor de randvoorwaarden die nodig zijn om het spel goed te kunnen spelen. Zij beheert ook de administratie en de vaststelling van de declaraties. Deurwaarder is de heer M. Lieben, portier van de Nieuwenhof. Zonder zijn handtekening gaat geen enkel stuk de deur uit!

Declaraties

Een advocaat declareert. Meestal zijn het niet geringe bedragen, die de cliënt kwijt is aan de rechtshulp. Ook de student-advocaten mogen declareren. Voor elke verrichting die zij hebben gedaan mogen ze een vastgesteld aantal punten "in rekening brengen". Het totaal aantal punten telt, mits goedgekeurd door griffie en cliënt, als practicumbeloning. Een uitgaande brief levert 0.81 op, een memorie van grieven 8.10 en het woord voeren op een zitting 5.40. Ieder punt komt overeen met een norm studie-uur. Aan het eind van het jaar moeten uiteindelijk 180 punten behaald zijn. Zo niet, dan moet men als compensatie een of meer opstellen maken. Aan dit puntensysteem kleven nadelen. Een advocaat zou in de verleiding

het een en ander. Ook de communicatie met zijn cliënt gaat wat stroefjes. Deze zit ergens verloren in de zaal en de rechter moet erop wijzen, dat het misschien handig is, als hij naast zijn advocaat komt zitten. Als de zitting gesloten is, wijst de 'rechter' de 'advocaat' op deze schoonheidsfoutjes. Een uitzonderlijke gebeurtenis. Normaal krijgen de studenten geen commentaar achteraf, ook al hebben ze nog zo zitten stuntelen of merkwaardige wegen bewandeld. Wellicht zal de cliënt wat evaluerende opmerkingen maken, maar daar blijft het bij. De studenten moeten zelf uit de reacties van het college, het gegrinnik in de zaal, het vastlopen van hun zaak opmaken, dat er iets mis is gegaan. Voor goede raad kunnen zij altijd terecht bij de griffie, die "verrassend behulpzaam" is, volgens de maten van Star Busman. Ze kunnen ook zelf naar de dienstdoende rechter stappen om achteraf uitleg te vragen over zijn beslissingen en de gang van zaken. Een regelmatig verschijnend bulletin van de oefenrechtbank haakt in op onvolkomenheden in het project, die bijgesteld zijn en brengt nog eens een paar spelregels onder de aandacht, die regelmatig genegeerd of overtreden worden. Toch heeft een aantal studenten behoefte aan meer persoonlijke feedback. Mr. Fokke Fernhout, medewerker bij de vakgroep metajuridica, coördinator van het project en meestal griffier bij rechtszaken, vindt het juist de kracht van de oefenrechtbank nieuwe stijl, dat studenten leren door vallen en opstaan en docenten niet automatisch de helpende hand uitsteken om hen voor uitglijders te behoeden. "We hebben ervan afgezien na afloop te evalueren. Meestal zijn er veel mensen in de zaal. Rechtstreeks commentaar kan dan vervelend overkomen en daardoor bedreigend zijn. Bovendien kost het veel tijd. In mei komt er wel een soort groepeerings-evaluatie. De hoofdofficier van justitie in Maastricht is dan bij een aantal zittingen aanwezig en zal na afloop aan de hand van wat hij gezien en gehoord heeft opmerkingen en adviezen geven." Het project zelf moet uiteraard ook worden geëvalueerd. Dat gebeurt deze maand. Nu wordt het practicum als experiment alleen gepresenteerd aan de derdejaars, 181 studenten in totaal. Met z'n allen werken ze op het ogenblik aan 69 zaken, maar de aanvragen voor nieuwe zaken blijven binnenkomen op de griffie. Fernhout: "Deze opzet is uniek. Ik heb altijd wel verwacht dat het leuk zou zijn. Mensen houden van spelen. Studenten gaan er helemaal in op, ze maken bijvoorbeeld prachtige logo's voor hun briefpapier en verzinnen soms opmerkelijke oplossingen voor hun zaak. Wat ik niet had verwacht is, dat de medewerkers zo in hun rol opgaan. Ze willen echt hun zaak winnen. Het kost trouwens minder medewerkerstijd dan vroeger, dat houden we allemaal per minuut bij. Hier op de griffie zitten we wel met een personeelscrisis, net als bij alle rechtbanken. Er is een wachtlijst voor nieuwe zaken." Wat hem betreft, mag 'Arrondissement Nieuwenhof' ook gaan draaien voor tweede- en vierdejaars.

Evaluatie

Advocaat Busman heeft tijdens het kort geding in de krakerszaak een gortdroog betoog gehouden, waarom kraken niet is toegestaan. Hij verwijst naar de leegstandswet en de Algemene Politie Verordening van Bussum en haalt bovendien een aantal toepasselijke arresten aan. Inhoudelijk klopt het allemaal wel, maar aan de presentatie schort nog

Lucia Geurts

Geen personeel, geen tijd, geen goede vragen

JONGE FACULTEITEN HEBBEN GROTE PROBLEMEN MET VOORTGANGSTOETS

Als het gaat om het toetsen van studenten kijken de jongere faculteiten naar de Medische Faculteit als onzekere maar eigenwijze broertjes naar een grote broer. Terwijl de onderwijsvorm min of meer aangepast van de Medische Faculteit werd overgenomen, werd voor de toetsing veel meer voorbehoud geaakt. Dit element van het onderwijs wilden de andere faculteiten toch echt naar eigen inzicht inrichten. Weliswaar koos iedereen voor de Voortgangstoets als instrument omdat dit nu eenmaal een essentieel kenmerk van Maastrichts onderwijs is, maar er was geenszins sprake van het onvoorwaardelijk accepteren van het instrument. Roerige discussies en kiene alternatieven omgeven nu de Toets.

De Voortgangstoets en de jongere Faculteiten: over hoe het wiel steeds opnieuw, maar telkens nèt iets anders uitgevonden wordt.

Dit is het tweede en laatste artikel van een korte serie over de voortgangstoets. Het eerste artikel is verschenen in Observant 23 van vorige week.

Prof. dr. Henk Schmidt is onderwijspsycholoog en sinds kort portefeuillehouder onderwijszaken bij de Faculteit der Gezondheidswetenschappen. Hij is een van de voornaamste ontwikkelaars van het probleemgestuurde onderwijs en geniet als zodanig internationale erkenning. Zijn leeropdracht behelst de methodiek van het onderwijs in de Gezondheidswetenschappen. Werk te over voor iemand die zich eens heeft laten ontvallen dat de Gezondheidswetenschappen een karikatuurale vorm had gegeven aan de Maastrichtse onderwijsprincipes.

"De Voortgangstoets werkt nauwelijks bij de Gezondheidswetenschappen", aldus Schmidt. "Bij ons zijn de Voortgangstoetsvragen verdeeld in een algemeen en een op de afstudeerrichting gericht specifiek deel. Wat we nu zien is dat de studenten op het algemene deel geen groei in kennis laten zien, en dat de resultaten van studenten op de zeven afstudeerdelen dermate grillig zijn dataan de resultaten behaald op de Toets eigenlijk weinig betekenis gehecht mag worden".

Onduidelijke context

Als onderwijskundige heeft Schmidt wel een aantal hypothesen die deze malaise kunnen verklaren: "Je zou bijvoorbeeld kunnen denken dat vragen op het gebied der Gezondheidswetenschappen zozeer gebonden zijn aan de context waarbinnen die vragen gesteld worden, dat het onmogelijk wordt met "Juist" of "Onjuist" te antwoorden. Dit lijkt echter onwaarschijnlijk, want ook op vragen over de afstudeerrichtingen Biologische Gezondheidskunde en Bewegingswetenschappen hebben we dezelfde problemen, terwijl dit nu bij uitstek context-onafhankelijke kennisgebieden zijn."

Een tweede hypothese die Schmidt formuleert, is dat de grillige resultaten op de Toets veroorzaakt worden door de neiging die studenten zouden hebben toetsgericht te studeren. "Bloktoetsen tellen bij Gezondheidswetenschappen mee. Dat wil zeggen dat je, in tegenstelling tot de situatie bij geneeskunde, voor een blok kunt zakken. Waarschijnlijk werkt die situatie bloktoetsgericht studeren in de hand. Het zou kunnen zijn dat die aanpak leidt tot een oppervlakkig, op feitjes gericht studiegedrag. Dat laatste zou dan weer de prestaties op de voortgangstoets op onvoorspelbare wijze beïnvloeden. Echter,

Prof. dr. Henk Schmidt: "De voortgangstoets werkt niet bij Gezondheidswetenschappen" (foto Franco Gori)

experimenten met de voortgangstoets in traditionele opleidingen, waar per definitie toetsgericht gestudeerd wordt, laten zien dat in dergelijke situaties wel degelijk voortgang gemeten kan worden. Daar kan je het gebrek aan succes dus ook niet aan wijten".

Toets van lage kwaliteit

Voorlopig houdt Schmidt het erop dat de resultaten op de Voortgangstoets zo weinig zeggen omdat de kwaliteit van de Toets zelf laag is. "Bij de Medische Faculteit hebben ze een aanzienlijke investering gedaan door een speciaal Project Evaluatie Toetsresultaten op te richten. De Toetsvragen worden uitgebreid gescreend, er is een grote vragenbank met kwalitatief goede vragen. Zover zijn we bij Gezondheidswetenschappen nog lang niet. Ik moet er wel bij zeggen, de Medische Faculteit heeft het ook makkelijker dan wij. Bij ons is de onderwijsdruk veel sneller toegenomen dan inder tijd bij Geneeskunde. Voor goede toetsing moet je menskracht inzetten, en die moet je dan maar net hebben. Bovendien moet je één ding niet vergeten: wij moeten eigenlijk per jaar 24 Voortgangs-

toetsen maken: driemaal per jaar voor zeven afstudeerrichtingen, plus drie speciale propaedeusetoetsen. Dat is wel wat meer dan de vier voor de Medische Faculteit. Daar gaat veel werk in zitten". Een aantal jaren geleden, bij het formeren van een eigen Faculteit uit wat toen nog de Algemene Faculteit heette, vond er een hevige en fundamentele discussie plaats. Werd het nou een Faculteit der Gezondheidskunde of een der Gezondheidswetenschappen? Een discussie tussen generalisten en specialisten die eindigde in een overwinning voor de laatste groep. Dat dit geleid heeft tot een zodanige versnippering dat het uiterst moeilijk werd een valide toetsing voor alle studenten te organiseren wil Schmidt slechts met een hoofdknik beamen.

Vrijwillige toets

Prof. dr. Joan Muysken is hoogleraar Algemene Economie en een van de grondleggers van de Economische Faculteit. Op een themavond over de Voortgangstoets die vorig jaar was georganiseerd door de werkgroep Basisfilosofie betoonde hij zich bepaald geen onvoorwaardelijk voorstander van de

Voortgangstoetsen: hij pleitte, min of meer chargerend, voor afschaffing van het instrument ten bate van een geautomatiseerde vragenbank waar elke student op elk gewenst moment individueel zichzelf kan laten toetsen. Zijn argumenten tegen de Voortgangstoets betroffen de ongeschiktheid van het instrument voor een vak als Economie. Hij stelde dat het in de Economie erg moeilijk is kennis te toetsen die iedereen zou moeten weten in de vorm van Juist/Onjuist vragen; veel vragen die een student in het eerste jaar met een gerust hart Juist of Onjuist kan beantwoorden blijken voor de gevorderde student niet anders beantwoordbaar dan met een vraagteken. Wat volgens hem getoetst zou moeten worden is niet de mate waarin iemand juiste antwoorden kan geven, maar meer de vraag hoe hij tot die antwoorden komt. En dat doet een Voortgangstoets niet.

Muysken: "Ik zou nu niet willen beweren dat mijn stellingen tijdens die bijeenkomst Juist of Onjuist zijn. Dat is op zich weer een voorbeeld van wat ik bedoelde. Het hangt er maar helemaal vanaf hoe je het wilt benaderen. In ieder geval geloof ik wel dat het voor een vak als Economie enorm moeilijk is voor docenten om goede Toetsvragen te maken. Wil je vervallen in vragen die je eigenlijk zonder context niet kan stellen, bijvoorbeeld: is het goed voor een bedrijf te investeren? Die vraag kan je alleen maar met Juist of Onjuist beantwoorden als je een heel verhaal erbij vermeld, dat kan dus niet in de Toets. Of wil je vervallen in zeer detaillistische vragen, waarop alleen een specialist, mogelijk zelfs alleen de vraagsteller zelf, antwoord op weet.

Geen relatieve normering

Muysken is geen tegenstander van de Maastrichtse onderwijsfilosofie, maar wil ook weer niet alles overnemen. "Toen we hier begonnen, kozen we niet voor de relatieve normering zoals dat bij de voortgangstoetsen in de Medische Faculteit het geval is. We durfden het risico niet aan dat men ons in den lande zouden verwijten dat we het onze studenten te gemakkelijk zouden maken. Daarvoor hadden we ook te weinig vertrouwen in de validiteit van toetsing met een relatieve norm. We zijn jong, we moeten heel wat waarmaken". Zo werden in de Toets vragen die elke afgestudeerde econoom zou moeten kunnen beantwoorden van een sterretje voorzien. Van deze sterretjes moeten de studenten er een vooraf bepaald aantal goed maken, anders zakken ze voor de Toets. Niet erg 'Maastrichts' dus.

"We zijn binnen de Faculteit nog steeds in de experimentele fase met ons toetsstelsel" zegt Muysken. "Ik weet nog niet goed welke richting het zich op zal bewegen, maar duidelijk is dat het nooit zo eenvoudig kan zijn als bij de Medische Faculteit. De studie Economie is veel minder homogeen dan Medicijnen. Na de eerste negen blokken moet de student kiezen tussen de hoofdrichtingen Algemene of Bedrijfs-economie. Na blok 3.2 kunnen de studenten kiezen uit een menu van wel tachtig blokken. Kortom, er vindt al heel snel een specialisatie plaats. Daar moet je je toetsing op afstemmen. Het is onmogelijk om al die specialisaties in één enkele Voortgangstoets te vangen. Daarom worden in die fase de bloktoetsen ook van doorslaggevend belang. Dat de studenten dan ook meer toetsgericht gaan studeren vind ik helemaal niet zo'n probleem. Ik stuur ze tenslotte straks naar bedrijven en wil dan ook wel een beetje garantie dat ze geleerd hebben wat ik belangrijk vind. Mijn naam staat ook een beetje op het spel. Stel je voor dat een student die bij mij een blokje marketing heeft gedaan bij

een marketing afdeling gaat werken en niets van het onderwerp af weet!"

Door de opbouw van het curriculum, de aard van het vak Economie, en de grote aantallen studenten die de Faculteit te verwerken krijgt is de onderwijslast voor docenten in vergelijking met bijvoorbeeld de Medische Faculteit onevenredig groot, vindt Muysken: "Ik zie Greep nog niet zo snel gaan staan surveilleren in sporthallen waar bloktoetsen worden afgenomen. Maar elke hoogleraar bij Economie valt die eer minstens zes keer per jaar te beurt". Er is nog zoveel te ontwikkelen en uit te bouwen dat het onmogelijk is een aantal medewerkers van de Economische Faculteit vrij te maken om zich met Toetsing bezig te houden. Dat zou ten koste gaan van andere onderwijstaken, denkt Muysken. "Er is wel enige steun van Onderwijs research en Ontwikkeling, maar lang niet zoveel als de Medische Faculteit had in haar opbouwfase".

Individueel systeem

Op de eerder genoemde themavond over de Voortgangstoets toonde Muysken zich een voorstander van een individueel studiestelsel. De stof zou moeten worden in kleine stukken die analytisch gezien één geheel vormen. Daarover zouden een groot aantal Juist/Onjuist vragen in een computer opgeslagen moeten worden. De student zou op elk gewenst tijdstip deze vragen kunnen beantwoorden om aan te tonen dat hij een onderdeel beheerst. Deze formule wordt op dit moment al toegepast binnen de Economische Faculteit voor de onderdelen Wiskunde, financiële Informatiesystemen en statistiek. Muysken: "Studenten moeten voor al deze onderdelen slagen. Vroeger hadden we hier gewone tentamens voor, maar die versjterden het onderwijssysteem. Er werd twee weken voor deze tentamens niets meer in de onderwijsgroepen gedaan. Zo zijn we dus op het idee gekomen, overigens niet als eersten in Nederland. In Groningen passen ze het al veel langer toe".

De individuele toets zou de bloktoets moeten gaan vervangen en het aantal Voortgangstoetsen moeten gaan terugbrengen tot twee per jaar. Hierin zouden dan naast de Juist/Onjuist vragen een aantal essay-vragen opgenomen moeten worden.

Of dit nu het Ei van Columbus is valt te bezien. Om maar iets te noemen: het individuele systeem lost de bezwaren tegen de juist/onjuist-vraagvorm niet op. Muysken zelf ziet het ook als niet meer dan een opgegooid balletje. Dr. Peter Bouhuijs, interim-voorzitter van de Onderwijsontwikkeling en Onderwijsresearch is een van de mensen die de Economische Faculteit met deskundigheid moet ondersteunen. Hij heeft er weinig fiducia dat het opgeworpen balletje goed neerkomt: "Wij hebben indertijd bij de Medische Faculteit ook over deze methode gedacht, maar die weer snel terzijde gelegd. Stel je eens voor hoeveel vragen je wel niet moet maken om te voorkomen dat de studenten ze al kennen voordat ze die toets gaan maken. Je legt zo toch je hele vragenbestand op straat?"

Bezinning bij juristen

Prof. Hans Crombag is hoogleraar aan de Faculteit der Rechtsgeleerdheid. Hij is van huis uit psycholoog en werkte tot voor kort aan de Leidse universiteit, onder andere als wat hij noemt "een soort Leidse Wijzen". Het is dan ook niet verwonderlijk dat hij hier gevraagd werd voorzitter te worden van de Voortgangstoetscommissie. Zijn taak bestaat niet alleen uit het ten uitvoer helpen brengen van Voortgangstoetsen, maar ook uit "een bezin-

erken
p af
rricu-
omie.
n die
jgt is
en in
d de
redig
zie
staan
waar
men-
omie
r per
zel te
n dat
nede-
facul-
Toet-
u ten
rijsta-
il eni-
ch en
t zo
t had

ema-
stoets
rstan-
e-sys-
orden
h ge-
rover
t/On-
opge-
udent
e vra-
n aan
el be-
p dit
n de
le on-
le In-
stiek.
voor
oeger
mens
et on-
e we-
meer
n. Zo
men.
leder-
het al

blok-
n het
oeten
per
ist de
al es-
oeten

ous is
e noe-
ost de
juist-
n zelf
n een
Bou-
e On-
wijre-
die de
skun-
Hij
opge-
komt:
Medi-
etho-
el ter-
hoe-
aken
enten
toets
e hele

eraar
eerd-
bloog
Leid-
s wat
Wij-
won-
werd
oort-
k be-
tvoer
angs-
ezin-

ning op en strategiebepaling ten aanzien van de toetsing in het algemeen". Een dergelijke bezinning werd door de Faculteitsraad broodnodig geacht. De raad kon het gemopper in de facultaire wandelingen niet meer aanhoren.

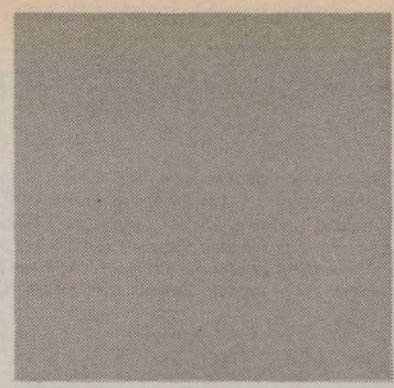
Crombag: "Wijnen heeft ons -deels terecht- verweten dat we bij het opzetten van het onderwijs te weinig zorg besteed hebben aan de toetsing van studenten. Voor zover ik dat kan beoordelen -ik ben hier nog geen anderhalf jaar geleden aangeveld- heeft hij daar wel gelijk in. Maar, en nu komt het cruciale punt, waar hadden wij de mankracht vandaan moeten halen? Ten eerste is het opzetten van een curriculum geen sinecure, ten tweede doet een Rechtenfaculteit veel meer dan onderwijs en onderzoek alleen: Er zijn allerlei instanties en commissies buiten de Universiteit die onze hulp invoeren. En ten derde heeft een Juridische Faculteit een zeer ongunstige wettelijk vastgestelde docent-student ratio. Er zijn mensen die hebben berekend dat een rechtenstudent de Staat minder kost dan een leerling op de Huishoudschool! Als je dan beseft dat toetsing op een Rechtenfaculteit zich wezenlijk onderscheidt van die op bijvoorbeeld een Medische Faculteit, dan zie je dat het echt moeilijk voor ons is de ons beschikbare mankracht goed te verdelen. Als je mensen voor toetsing vrijmaakt gaat dat ten koste van andere, minstens zo vitale taken in het Onderwijs. Het water staat ons als docenten aan de lippen".

Waar Crombag op doelt is dat bij de Rechtenfaculteit de studenten een bepaalde mate van individuele begeleiding behoeven. Kennis is belangrijk, maar analytische en redactionele vaardigheden evengoed: "Daarvoor heeft men er hier voor gekozen de studenten regelmatig schrijfp opdrachten te geven, zoals opstellen en scripties. Die moeten dan natuurlijk wel nagekeken worden, anders heeft de student er niets aan. Dat kost een hoop tijd. Voeg daarbij dat de bloktoetsen bij ons bestaan uit open vragen, met het nodige correctiewerk. U begrijpt wellicht wat ik bedoel: als docenten dan ook nog -lieft goede- toetsvragen voor de Voortgangstoets moeten verzinnen wordt de belasting wel wat groot. Het is vreselijk om te moeten zien dat daarom de student maar een kwartiertje met zijn docent kan praten naar aanleiding van door hem ingeleverd werk, in plaats van het uur waar hij gezien zijn inspanningen recht op heeft. De te grote belasting heeft er al voor gezorgd dat we het aantal schrijfp opdrachten hebben moeten verminderen. Dat gaat natuurlijk ten koste van de kwaliteit van de opleiding".

Afschaffen?

Er zijn stemmen binnen de Rechtenfaculteit die zeggen dat de Voortgangstoets maar het beste afschaffen kan worden. Crombag heeft daar wel begrip voor, maar is het er niet mee eens: "Veel kritiek moet toch gezien worden als een beetje gemopper, niet meer. Toch is het waar: de Voortgangstoets functioneert niet goed op dit moment. Je ziet onwaarschijnlijk lage scores van studenten door alle jaren heen. Het lijkt wel alsof ze niets leren. Eindscores zijn soms zo laag dat je je mag afvragen hoe iemand daarmee kan afstuderen. De studenten hebben een enorme voorkeur voor het vraagteken als antwoord. Ze drukken bewust het gemiddelde. Als ze de norm van twee uit drie voldoende Toetsen hebben gehaald houden ze het voor gezien".

Daar komt volgens Crombag nog bij dat juristen geen enkele affiniteit hebben tot correlaties, statistische uitslagen en computers. "De Voortgangstoets mag dan een nóg zo valide instrument zijn, de jurist

wordt er niet warm of koud van. Voor hem geldt alleen het hart, de kern van de zaak. Heeft de student zich de juridische denkwijze eigen gemaakt? Heeft hij het vermogen casus naar behoren te behandelen, kent hij de taal? Dat wil een juridisch docent zelf vaststellen. Hij heeft niks aan een in het verleden aangetoonde samenhang tussen goede toetsscores en voldoende juridische geschoolheid. Juristen denken gewoon niet zo".

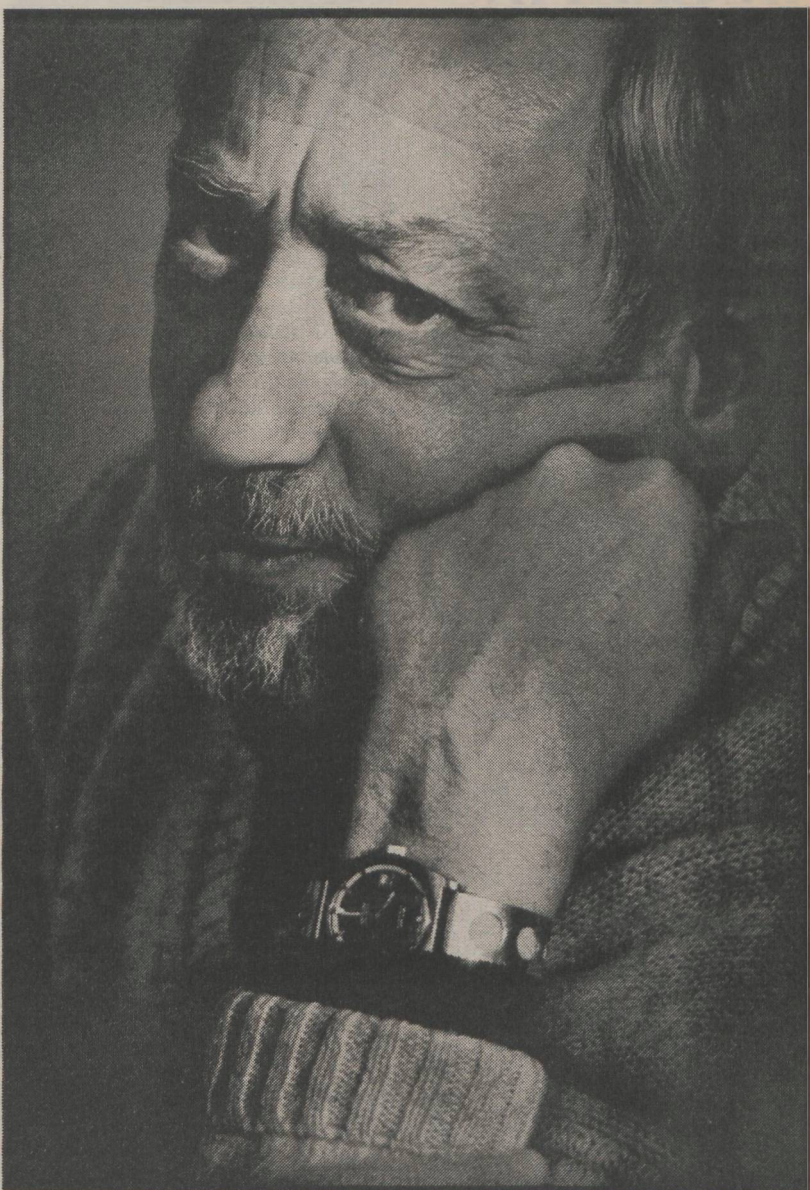
Crombag vindt niet dat het onmogelijk is om voor een opleiding als Rechten of Economie goede toetsvragen te maken. "Zeiden de Economen dat dat te moeilijk is? Een beetje onzin hoor, zij hebben er waarschijnlijk de pest aan. Nee, ik denk dat het heel goed mogelijk is. Docenten moeten zich dan wel bezinnen op wat ze willen vragen. Dat is bij Rechtsgeleerdheid niet al te moeilijk, het vak is goed afgebakend. Dat kunnen ze bij Gezondheidswetenschappen niet zeggen. Die weten nog onvoldoende waar ze hun studenten voor opleiden. Maar dat is een zijspoor. Goed, docenten hebben vaak niet in de gaten op welk een fundamenteel nivo studenten leren. Ze zijn dat nivo gewoon vergeten, ze zijn er zo verweven mee geraakt dat ze het niet meer als 'Kenniss' labelen. Neem nu het volgende (Crombag pakt mijn cassette recorder op): Kijk, ik heb nu Uw radiootje. Juridisch gezien heb ik het radiootje in mijn bezit. Is het dan ook van mij? Nee, natuurlijk niet. Het is van U. Het radiootje is dus niet mijn eigendom, hoewel ik het wel in mijn bezit heb. Voor een jurist is dit zulke gesneden koek, dat hij dit nooit aan een student zou durven vragen. Toch weet ik zeker dat er een aantal studenten zijn die het juridische verschil tussen eigendom en bezit niet kennen. En dat soort dingen zou je heel goed in een Voortgangstoets kunnen vragen".

Hoe de discussie over de Voortgangstoets zich zal ontwikkelen kan Crombag niet zeggen, maar een ding is zeker: als er ergens de Voortgangstoets op de tocht staat dan is dat wel bij Rechten. Dit ondanks uitspraken van prof. mr. Job Cohen, gezaghebbend voorzitter van de Onderwijscommissie. Deze was allerminst enthousiast over het gebruik van enkel de bloktoets voor het meten van kennis van studenten. Dit leidt tot toetsgericht studeren, aldus Cohen. En Cohen heeft waarschijnlijk gelijk: de geschiedenis leerde dat eerder al bij de Medische Faculteit. Dit on-Maastrichtse leren was nu juist de reden om Voortgangstoetsen in te voeren.

Terughoudende docenten

Tenslotte terug bij de man met wie het allemaal begon: Wynand Wijnen. Hij erkent dat zijn vinding op dit moment in een min of meer noodlijdende positie verkeert bij alle faculteiten behalve de medische. Maar hij kan zich nauwelijks vinden in de verklaringen die daarvoor worden aangevoerd. "Het argument dat de Voortgangstoets een ongeschikt instrument zou zijn om juridische, economische of gezondheidswetenschappelijke kennis te meten lijkt op dezelfde redenering die docenten van stal halen met betrekking tot Probleemgeoriënteerd Onderwijs. Men wil gewoon de discussie niet aangaan. Ik heb indertijd in Groningen eenzelfde situatie meegemaakt met de invoering van Multiple Choice-vragen. Die zouden ook om vakinhoudelijke redenen niet voldoen. In feite berusten die argumenten alleen op een terughoudendheid van docenten om zaken in het onderwijs te veranderen".

Ook van het door de Faculteiten geclaimde tekort aan mankracht om Voortgangstoetsen te maken is Wijnen niet erg onder de indruk: "Dat probleem wordt in mijn ogen wat overdreven. Natuurlijk, als je hen vergelijkt met de Medische Faculteit, komen de anderen er wat bekaaidervan. Maar in feite heb je maar drie mensen nodig om een Voortgangstoets te organiseren: een psychometricus, een vakinhoudelijk docent en een administratief medewerker. En verder moeten er gewoon vragen gemaakt worden, maar dat hoort sowieso bij de docentenrol. En je moet een commissie hebben die uitspraken doet over de behaalde resultaten, maar die is er ook al in de vorm van de Examencommissies. Wat de docenten vergeten is dat ze gewoon tijd over-

Prof. Hans Crombag: "Goede vragen maken te moeilijk? Een beetje onzin, hoor" (foto Franco Gori)

houden als een deel van de toetsing gecentraliseerd is. Met name de centrale registratie en administratie van resultaten neemt hen werk uit handen. De situatie is op dit moment zo dat docenten het uit handen gegeven deel niet meer besteden aan toetsing en dat zouden ze eigenlijk wel moeten doen."

Problemen onderschat

Wijnen erkent dat het moeilijk is voor de nieuwe docenten om toetsvragen te maken: "Het grote punt is dat toetsvragen nou juist geen tentamen vragen zijn. Met andere woorden: Toetsvragen zijn vragen die de student te allen tijde zou moeten kunnen beantwoorden, als hij de stof bestudeerd heeft. Tentamen vragen zijn vragen die je alleen kan beantwoorden als je het boek de vorige avond uit het hoofd geknald hebt. Daar moeten docenten aan wennen. Ik ben van mening dat wij van O&O dat probleem onderschat hebben, en de nieuwe Faculteiten daar te weinig in begeleid hebben. Ik onderschat de ernst en inspanning die de docenten zich getroosten om een goede toetsing van de studenten te verwezenlijken niet maar aan sommige van die inspanningen kleven nu eenmaal bezwaren. Neem de centrale rol van de bloktoetsen in de Juridische Faculteit. Behalve dat die toetsgericht studeren in de hand werken garandeert het open vraag-karakter en de persoonlijke correctie van de antwoorden door individuele docenten geen enkele objectiviteit, integendeel. Dit laatste gaat ook op voor de student-student- en tutor-student-beoordelingen die bij Gezondheidswetenschappen gehanteerd worden. Zulke toetsvormen kun je daarom maar beter nalaten".

Om aan de Voortgangstoets-malaise een eind te maken ziet Wijnen een oplossing die in de Medische Faculteit al sinds jaar en dag gehanteerd wordt: "De jongere faculteiten missen zoiets als het Project Evaluatie Studiereultaten bij de Medische Faculteit. Dat hoeft hele-

maal niet zo duur te zijn als men wel denkt. Er zijn bij de Medische Faculteit allerlei draaiboeken die de anderen vrijwel geheel zouden kunnen overnemen. Het zou enorm besparend werken als de jongere Faculteiten de ervaringen van de Medische Faculteit gingen gebruiken".

O&O heeft daarom onlangs een aantal concrete voorstellen gedaan aan de jonge faculteiten om zitting te nemen in het PES van de Medische Faculteit, dat daardoor een universitair in plaats van facultair karakter zou moeten krijgen. Wijnen: "Dat zou verreweg de goedkoopste en beste oplossing zijn. Toch werden daar een aantal bezwaren tegen ingebracht. In de eerste plaats zouden er problemen kunnen rijzen tussen de Buro's Onderwijs die met de Toetsresultaten moeten werken en de organisatoren en opstellers van de Toets in de vorm van het nieuwe PES. Op dit moment leven die bezwaren niet bij de medische faculteit omdat het Buro Onderwijs net als het PES deels bij elkaar zitten op Randwyck. De Buro's Onderwijs van de andere Faculteiten zitten allemaal in de binnenstad. Als zich een probleem zou voordoen, zou dat door de afstand moeilijker op te lossen zijn. Een ander bezwaar tegen een dergelijke opzet is het zogenaamde "Eigen Meesterschap", dat alle jonge Faculteiten willen behouden. Ze zijn bang om in een samenwerkingsverband identiteit en greep op de eigen zaken te verliezen. "Maar", zegt Wijnen, "ik denk wel dat er ooit nog iets van komt. Wanneer, dat zal de tijd leren."

Op de vraag of de Voortgangstoets het overal zal houden antwoordt de Uitvinder gedeceideerd: "De Voortgangstoets is een instrument met zoveel meer positieve punten dan alle andere toetsvormen, dat ik niet bang ben dat ie ooit ergens uit een Maastrichtse Faculteit zal verdwijnen"

Jan Mokkenstorm

Interne vacature 022

Bij de vakgroep Onderwijsontwikkeling en -research t.b.v. het project Aktivatie van voorkennis en tekstverwerking is plaats voor een

ASSISTENT IN OPLEIDING M/V.

In dit project dat deel uitmaakt van het hoofdproject Onderzoek van Onderwijs wordt onderzoek gedaan naar de rol van voorkennis bij het begrijpen van informatie uit teksten. De interesse gaat hierbij in het bijzonder uit naar de invloed die voorkennisactivatie heeft op de manier waarop iemand zijn/haar aandacht verdeelt over de verschillende delen van de tekst.

De AIO zal zich na een literatuuronderzoek bezig houden met het construeren van onderzoeksmaterialen en teksten, waarna een 9-tal experimenten zullen worden uitgevoerd. De AIO-periode zal afgesloten dienen te worden met een proefschrift.

Vereist: cognitief psycholoog of een onderwijskundige met belasting voor tekstverwerking. Kennis van computergestuurde experimenteerprocedures strekt tot aanbeveling.

Arbeidsvoorwaarden: aanstelling geschiedt voor een periode van 4 jaar en dient uit te monden in een promotie. Het salaris zal oplopen van f 1765,- bruto per maand in het 1e jaar tot f 3145,- in het 4e jaar.

Inlichtingen: drs. H. Boshuizen, tel. 882324 of prof.dr. H. Schmidt, tel. 882303.

RL in de media

Onderstaande knipsels liggen ter inzage in de bibliotheeklocaties Bonnefanten, Randwijck en AZM/BMC en het studielandschap Nieuwenhof.

DL = De Limburger, LD = Limburgs Dagblad, VK = De Volkskrant

"Studievoortgang ook landelijk zorgwekkend" (VK 20-2, Uniers 29-02) RL-studenten echter niet in de problemen door beperking studieduur, aldus C. v.d. Hucht (POB-RL).

"Riemst: zorgen over toeloop RL-studenten" (LD en DL 25-2) Overmaat studenten onder de inwoners tasten de leefbaarheid Belgische dorpen aan.

"Wetenschappelijk mannenbastion" (Carrière 11-2)

Nog steeds weinig vrouwen werkzaam bij de wetenschappelijke staf. Lichte groei bij RL: '83 18,4%; '86 21,1%.

Congressen

Wie geneest heeft gelijk

In het kader van het onderzoekscolloquium van de FdAW spreekt drs. Ad Prins (Wetenschapsdynamica, UvA)

over werkstijlen, organisatie en resultaten van wetenschappelijk onderzoek in een academisch ziekenhuis. Welke plaats heeft onderzoek t.o.v. patiëntenzorg? Hoe wordt onderzoek in uiteenlopende specialismen mogelijk gemaakt? Wat zijn de consequenties van organisatie en opvattingen voor het onderzoeksmangement? Deze en andere vragen zullen worden behandeld aan de hand van een vergelijking van het onderzoek van vier verschillende groepen: radiologie, neurologie, verloskunde en cardiologie.

De lezing vindt plaats op maandag 14 maart om 15.30 uur in kamer 012, Elisabethhuis, Abtstraat 2a.

Commercialisatie in de gezondheidszorg

In tegenstelling tot eerder vermelde data is de datum van het Symposium Commercialisatie in de Gezondheidszorg nu vastgesteld op 16 maart. Dit symposium wordt georganiseerd door de samenwerkende studieverenigingen Reflex, Hades en Agora.

De commercialisatie zal belicht worden door kopstukken van o.a. de RL, het ZZL en AZM. Het symposium wordt gehouden in de Aula, Tongersestraat 53, en begint om 19.30 uur. Iedereen is van harte welkom. Leden van de verenigingen betalen f 2,50, niet-leden f 3,50.

Sport

Tenniscursus outdoor

Met ingang van 11 en 15 april start de nieuwe tenniscursus outdoor, op de banen van Vijverdal.

Er zijn 6 cursusgroepen: maandag 17.00-18.00 uur, 18.00-19.00 uur en 19.00-20.00 uur; op vrijdag dezelfde tijden.

Kosten f 50,- voor 8 lessen van 1 uur. Gelegenheid tot vrij spelen op zaterdagochtend tussen 10.00-12.00 uur.

Inschrijven bij bureau LV&S.

Zaalvoetbaltoernooi

Maandag 25 april start het jaarlijks intern zaalvoetbaltoernooi. Inschrijfformulieren hiervoor zijn voor de medewerkers per interne post verzonden en de studenten kunnen deze formulieren vinden bij bureau Onderwijs van hun faculteit. Informatie: bureau LV&S.

Kosten: sportkaarthouders gratis, anderen betalen f 5,- p.p.

MSZV Lagakari

Lezingen:

15-03: Meteorologie;

22-03: Wedstrijdzeilen I;

29-03: wedstrijdzeilen II.

De lezingen worden gehouden in het zaaltje boven café Tribunal, Tongersestraat 1.

Aanvang: 20.00 uur. Leden gratis, niet-leden f 2,50.

Informatie: Mariëtte, tel. 215695, Jaap, tel. 252095.

Maassac agenda

12/13-03: Dropping.

Opgave en info bij Paul Dobbelaar, tel. 217170.

16-03 20.00 uur: Dialezing over Argentinië door Linda Camps, Maassac-café in café Pallieter, Vrijthof.

Training: iedere dinsdag van 17.30-18.30 uur in sportzaal Vijverdal.

Geneeskunde

Algemeen

Koberaad-avond

Het onderwerp van de ko-beraad-avond op vrijdag 4 maart is: Huisartsenopleiding nu en straks. Spreker: dr. V. Dubois, coördinator opl. huisartsgeneeskunde. Deze avond vindt plaats in de Kokokroeg vanaf 20.30 uur.

Onderwijs

Voortgangstoets

De eerstvolgende, voor alle studenten geneeskunde verplichte, voortgangstoets wordt afgenomen op woensdag 16 maart van 9.00 tot uiterlijk 13.00 uur. De zalen zijn open vanaf 8.45 uur.

Om de toets op tijd te laten beginnen dient iedereen om 8.55 uur op de voor hem/haar gereserveerde plaats te zitten. De deuren worden om 8.55 uur gesloten.

Voor het invullen van de optisch leesbare antwoordformulieren een HB-potlood meebrengen.

De verdeling van de studenten over de locaties is dezelfde als in december.

GEDIJT EEN TROPISCHE GARNAAL IN SCHOTLAND?

Dies de Jonge, beeldend kunstenaar te Rotterdam - ets(eigen druk) origineel formaat 60 X 80 cm.

In een laboratorium in het Schotse Aberdeen simuleerden Unilever-specialisten de Indische Oceaan: water van 28°C, constant zoutgehalte en 12 uur per dag verlichting. In dat milieu kweekten zij een garnalensoort uit die Indische Oceaan. Alle aandacht van de researchers werd gericht op de juiste voeding, het voorkomen van ziekten en de bestudering van groeipatronen. Het resultaat na jaren onderzoek was een vleesrijke, gezonde garnaal. Op basis van deze kennis begon Unilever elders op de wereld garnalenprojecten in het groot. Onder andere in Sri Lanka.

Een ander "fish-farming"-succes betrof zalm. Eveneens in Schotland, in dit geval aan de westkust, in Lochailort. Unilever was een der eersten die de bijzonder moeilijke kweek van deze veel gevraagde vis aandurfden. Nu vertegenwoordigt Unilever 31% van de productie van de Schotse boerderijzalm. Dat komt neer op ruim 2000 ton per jaar.

Zo is Unilever dagelijks intensief bezig met geavanceerde research en technologie. Innovaties zijn daarbij even belangrijk als verbetering van bestaande producten en productieprocessen.

Het zeer brede gebied, bestreken door Unilevers research en ontwikkeling, is het logische gevolg van de sterk uiteenlopende activiteiten van het concern. Drie kennisgebieden vormen de

basis voor de meeste Unilever-producten en -processen, t.w.:

- Natuur- en scheikunde, de basis voor traditionele Unilever-producten als wasmiddelen en margarine.

- Fabricagetechnologie, die alle aspecten van de sterk gediversificeerde productie omvat: van machines tot computers.

- Biotechnologie, de toepassing van biologische organismen, systemen en processen in de productie.

Nieuwe producten en processen, afkomstig van de grote, eigen researchlaboratoria, worden door de ontwikkelingslaboratoria van de werkmaatschappijen zonodig aan de plaatselijke omstandigheden aangepast.

Op deze wijze wordt een wereldwijde overdracht van technologische kennis gewaarborgd.

Literatuur

Voor belangstellenden zijn de volgende uitgaven kosteloos verkrijgbaar:

- Jaarverslag Unilever

- Zoeken naar vooruitgang - wetenschap, technologie en Unilever

- Unilever

Aanvragen kunnen ongefrankeerd worden toegezonden aan Unilever N.V., Afdeling Externe Betrekkingen S5, Antwoordnummer 74 3000 VB Rotterdam

UNILEVER,

JE RAAKT ER NIET OP UITGESTUDEERD.

- Sporthal Daalhof, Goudenweg: studenten met reg.nrs. M87.001 enz., M85.141 t/m M85.199, M81.001 enz. en oudere jaars.;
- sporthal de Geusselt (nabij MVV-stadion): M82.001 enz., M86.001 enz. en M85.078 t/m M85.140;
- sporthal de Heeg (Roserijs): M83.001 enz., M84.001 enz. en M85.001 t/m M85.077.

Voor nadere informatie betreffende het reglement van orde wordt verwezen naar de facultaire studiegids Geneeskunde 87/88, blz. 156.

Lezingencyclus Protagoras

Protagoras wil studenten geneeskunde kennis laten maken met de antroposofie. Drs. Koelman, klinisch pedagoog, geeft de vierde lezing van deze cyclus op maandag 7 maart in de colloquiumkamer 0126, Randwijck, Peter Debeijplein 1.

Tijdens deze lezing zal hij verder gaan met zijn bespreking van het etherlichaam en een begin maken met de bespreking van het astraal lichaam, als aangrijpingspunt voor de processen die plaatsvinden in de psyche. Inlichtingen bij Harry Scholberg, tel. 213614.

Depressie bij vrouwen

In het blok Vrouw en Gezondheid houdt Mariet Montagne, psychiater, een college over gangbare theoretische benaderingen van depressie en tevens geeft zij een aanzet tot theorievorming vanuit vrouwenstudies.

Maandag 7 maart, Filmzaal, Jezuiten klooster, Tongersestraat 53, 13.30-15.30 uur. Belangstellenden zijn welkom.

Gezondheids- wetenschappen

Algemeen

GVO-studiereis DDR

Het Moller-instituut (Tilburg) en Interstudie (Nijmegen) organiseren in september een studiereis naar de DDR. Dit land loopt voorop in GVO-ontwikkeling in socialistische settingen. Kosten zullen ca f 500,- bedragen. Er zijn voor Maastrichtse GVO-studenten twee plaatsen beschikbaar. Belangstellenden kunnen op korte termijn contact opnemen met Evelyn de Leeuw, vakgroep GVO, tel. 887309.

Onderwijs

Inleveren stage-contract 4e jrs. GKK

Alle GKK-studenten die op dit moment in stage zijn of die binnenkort in stage gaan worden verzocht zo spoedig mogelijk hun stage-contract in te leveren bij Peter-Paul Mersch.

De terugkomdag voor stagiaires die nu in stage zijn zal plaatsvinden op vrijdag 11 maart van 14.00-17.00 uur. Plaats: Carré, Tongerseweg 57, kamer 2020.

Depressie bij vrouwen

In het blok Vrouw en Gezondheid houdt Mariet Montagne, psychiater, een colle-

ge over gangbare theoretische benaderingen van depressie en tevens geeft zij een aanzet tot theorievorming vanuit vrouwenstudies.

Maandag 7 maart, Filmzaal, Jezuiten klooster, Tongersestraat 53, 13.30-15.30 uur.

Belangstellenden zijn welkom.

Rechtsgeleerdheid

Onderwijs

Arrondissement Nieuwenhof

Arrondissement Nieuwenhof op dinsdag 8 maart om 10.00 uur in de collegezaal.

Criminalistiek

Woensdag 9 maart om 10.00 uur zal prof. E. Groeneveld, directeur Gerechtelijk Laboratorium Rijswijk en buitengewoon hoogleraar criminalistiek RU Leiden in de collegezaal Nieuwenhof, Zwingelpuut 4, een lezing houden met als onderwerp criminalistiek.

College Rechtsgeschiedenis

Woensdag 9 maart zal prof. mr. J. Spruit weer een college Rechtsgeschiedenis verzorgen in het Gymnasium. Aanvang: 13.00 uur.

Lezing i.h.k.v. blok Criminaliteit

Mw. mr. J. Mooijen, officier van Justitie Rechtbank Rotterdam, zal op vrijdag 11 maart om 14.00 uur een lezing geven in het Gymnasium. Voorlopig thema: Voorbereidingshandelingen; het openbaar ministerie.

Sociaal Verzekeringsrecht

Lezing door F. Kok op dinsdag 15 maart met als onderwerp "Gelijke behandeling in het sociaal zekerheidsrecht". Plaats: collegezaal Nieuwenhof, Zwingelpuut 4, aanvang 11.00 uur.

Arrondissement Nieuwenhof

Dinsdag 15 maart 15.00 uur in de collegezaal: Arrondissement Nieuwenhof.

Toets tweedejaars avondopleiding

Vrijdag 11 maart 18.30 uur in de collegezaal Nieuwenhof: toets tweedejaars avondopleiding.

Belastingen ondernemingen

Vragenuur belastingen ondernemingen op woensdag 16 maart 9.00 uur, collegezaal.

Lezing i.h.k.v. blok Criminaliteit

Woensdag 16 maart 11.00 uur in de collegezaal Nieuwenhof, Zwingelpuut 4, lezing door prof. L. Hulsman, Emeritus hoogleraar Strafrecht, Erasmus Universiteit Rotterdam. Thema: Abolitionisme en criminele politiek.

Dienst Voorlichting

College Rechtsgeschiedenis

Prof. mr. J. Spruit zal een college Rechtsgeschiedenis verzorgen op woensdag 16 maart om 13.00 uur in de Eurohal, Griend.

Vragenuur blok 1.3

Vrijdag 18 maart 15.00 uur, collegezaal: vragenuur blok 1.3.

Bloktoetsen blok 3

Maandag 21 maart: jaar 1: sporthal de Heeg 9.00 uur; jaar 2: sporthal de Heeg 13.00 uur. Sporthal Geusselt 9.00 uur: Sociaal Zekerheidsrecht, Toerekening Gedrag, Konsumentenrecht, Rechtsbescherming overheid.

Sporthal Geusselt 13.00 uur: Zakenrecht, Volkshuisvesting, Rechtspersonen II, Belastingrecht v. ondern., Schade, schadever. recht.

Tijdens de toets mag gebruik gemaakt worden van de Rode Kluwer en/of Vermande teksteditie, de wettenbundel van de Open Universiteit (niet de jurisprudentiebundel) en van de gele bundel Studiemateriaal Elementair Internationaal Recht. Het spreekt vanzelf dat er in dit materiaal geen aantekeningen mogen staan.

Economie

Onderwijs

Bloktoets 1.4

De bloktoets 1.4 zal plaatsvinden op 16 maart van 13.30-16.30 uur in de Eurohal.

Bloktoets 2.4

De bloktoets 2.4 AE en BE zal plaatsvinden op 16 maart van 9.00-12.00 uur in de Eurohal.

Voortgangstoets 3

In tegenstelling tot de mededeling in de Studiegids zal de voortgangstoets-3 van 21 maart op 31 maart plaatsvinden van 9.00-13.00 uur.

Voor jaargroep 1 in sporthal Geusselt. De locatie voor de jaargroepen 2, 3 en 4 is sporthal de Heeg.

Interfacultair blok Milieukunde

Derde en vierdejaars afstudeerrichting AE. Ter invulling keuzevak EPS kan het Interfacultair blok Milieukunde (in samenwerking met Rechten en Gezondheidswetenschappen) gekozen worden. Thema: "Overbemesting", overheidsbeleid gewogen in economisch, juridisch en gezondheidskundig perspectief. Startdatum: 21 maart (openingsbijeenkomst 14 maart).

Inlichtingen: E. Schenk, kamer 4090.

Blok 3.5 Personeelsmanagement

In het blok Personeelsmanagement (2/3 stroom) wordt gebruik gemaakt van inleidingen door de deelnemers. Aangezien dit enige voorbereiding vereist, worden de onderwerpen ruimschoots

voor aanvang van het blok verdeeld. Deelnemers worden verzocht op een formulier (verkrijgbaar bij bureau Onderwijs) een drietal voorkeuren aan te geven. Bij het formulier is een korte beschrijving van de verschillende onderwerpen te vinden.

S.v.p. inleveren uiterlijk 14 maart via het postvak van Sjoerd Romme in kamer 2065.

De verplichte literatuur voor de 2/3 instroom bestaat uit: Wanous, Organizational entry, Addison-Wesley: 1980 (Reductiebureau). Daarnaast is een blokboek en literatuurklapper Personeelsmanagement beschikbaar.

BRÜGGEMANN VASTGOED ASSURANTIËN

Voor een voordelige hypotheek en steeds de laagste rente!! (vanaf 6,2%)

Bedrijvencentrum Maastricht, Meerssenerweg Kast. Holtmeulenstraat 9 (A-12) 6222 AV Maastricht, tel. 043-686621.

NIEUW!

Volkoren appelcake

Gebak van 100% volkorenmeel.

Open: zondag van 10.00-14.00 uur, maandag van 8.00-18.00 uur, dinsdags gesloten, overige werkdagen van 8.00-18.00 uur. Tel. 214550.

Stationsstraat 5
6221 BM Maastricht
Tel. 214550

ECONOMIE GENEESKUNDE GEZONDHEIDSWETENSCHAPPEN RECHTEN...

DE BOEKEN BIJ BERGMANS

BOEKHANDEL Bergmans

NIEUWSTRAAT 9, 6211 CR MAASTRICHT, TEL.: 210825

Samengesteld door Lucia Geurts en Paul Pinxten.

Limburg voor Afrika

Veel namen uit de Limburgse muziekwereld hebben hun medewerking toegezegd en zullen zich zonder geldelijke vergoeding een avond lang inzetten voor Afrika. Vrijdag 4 maart wordt namelijk in de Geleense Hanenhof 'Limburg rockt en knokt voor Afrika' gepresenteerd. Vorige maand werd in Heerlen een evenement gehouden waarvan de opbrengst ook bestemd was voor een Afrikaans project, maar toen viel het merendeel van het gebodene in de zogeheten categorie lichte muziek. Nu voert rock de boventoon.

Initiatiefnemer, de Maastrichtse radioman en popjournalist, Hubert van Hoof, nam Pinkpoporganisator Jan Smeets in de arm om het benefietfestival in goede banen te leiden. Vanaf 20 uur treden op: Ton Meisen, René Shuman, Janse Bagge Bend, The Walkers, cabaret Rommedoe in reünie, Sjra Puts, Jos Meesen, Original DT's, Serenata Tropical, Rick Nolov Band, Toni Wille Band (ex-Pussycat), Gé Reinders en de voor deze speciale gelegenheid geformeerde Ruby & The Rednecks (met onder meer Toni Wille, Ge Reinders en presenterator Hubert van Hoof in gastrollen). De entree bedraagt 15 gulden. De opbrengst komt ten goede aan een Rode Kruis-project in het Kenyase dorp Kendu Bay. Van de bijeengebrachte gelden hoopt men een waterput te kunnen graven.

De naam van de roos

Drs. Witteveen (docent Middeleeuwen aan de lerarenopleiding te Sittard) houdt vrijdag 4 maart, 19.45 uur, in Filmhuis Lumière een lezing over de historische achtergronden van 'De naam van de roos'. Het succes van Eco's roman en de film van Jean-Jacques Annaud naar het boek gingen gepaard met bestsellers van Le Roy Ladurie, Le Golf en

Duby die hetzelfde tijdvak tot onderwerp hebben. Witteveen zal ingaan op de middeleeuwse esthetiek en de rol van de kerkelijke macht hierin, met thema's als armoede, ketterij en inquisitie. Aansluitend is de film te zien, waarin Sean Connery de franciscaner monnik William Baskerville speelt, die door het verzamelen van aanwijzingen en het ontcijferen van manuscripten de dader van de zeven geheimzinnige moorden probeert te achterhalen. Net als het boek wil de film meer zijn dan een middeleeuwse kroniek of een detective.

Blakey, Shorter en Shepp in Aken!

Op het gebied van de jazz staat er in Aken heel wat te gebeuren. Drummer Art Blakey en zijn Jazz Messengers, de hoofdact van het Maastrichtse Jazzfestival vorig jaar, is maandag 7 maart in Jacobshof, Stromgasse 31. Bop is al 32 jaar het trefwoord bij de Messengers. Blakey maakt van zijn begeleidingsband een doorlopende opleiding van jong talent. Dit houdt de Messengers actueel en fris, en voor Blakey waarschijnlijk ook nog goedkoop. In de huidige bezetting staat Peter Washington aan de bas, blaast Javon Jackson de sax, speelt Wallace Rooney trompet en zit Blakey zelf natuurlijk achter de drums. Tanz-cafe Carlton, Elisabethstr. 6, pakt uit met twee topacts deze maand. Maandag 14 maart staat het Wayne Shorter Quintett geprogrammeerd. Shorter heeft een uitstekende staat van dienst. Hij heeft onder meer bij Art Blakey en Miles Davis gespeeld voordat hij samen met Joe Zawinul Weather Report formeerde. Nu toert de sopraan- en tenorsaxofonist door Europa met een eigen band, waarvan onder meer de talentvolle 20-jarige drummer Terri Lyne Carrington deel uitmaakt.

Een andere grote saxofonist is enkele dagen later, 22 maart, te gast: Archie Shepp & Quartett. Shepp is als vertegenwoordiger van de Amerikaanse free jazz regelmatig naar Europa. In Aken treedt hij aan met de linkshandige pianist Horace Parlan, zijn vaste bassist Herman Wright, en drummer Clifford Jarvis.

Tot zover de grote namen. De nieuwste ontwikkelingen binnen het genre zijn ook in Aken te beluisteren. Gelet dient te worden op bijvoorbeeld Blur en Under Construction (Jacobshof, respectievelijk 15 en 16 maart), en Jazz Butcher (Metropol, 24 maart).

Theater-top vier

Het samenwerkingsproject van het Maastrichts Cultureel Centrum en de toneelacademie blijkt een succes. Tijdens de eerste Theater-top waren alle voorstellingen uitverkocht. De voorstellingen van bijzondere aard worden allemaal gegeven in de zaal van de academie in de Lenculenstraat, aanvang 20.30 uur, en zijn allemaal voor een tientje te zien. Het programma van de tweede Theater-top begint vrijdag 4 maart. Toneelgroep Baal, liever gezegd Hans Dagelet brengt 'Mens, een ding', een poëtisch spel naar werk van W. Majakowski. "Een monument van wanhoop", aldus de NRC. De regie heeft Albert Lubbers.

Zaterdag 5 maart regisseert Karst Woudstra toneelgroep 'De nieuwe pest' in 'Ritter-Dene-Voss' van Thomas Bernhard. Deze heeft zich voor dit stuk laten inspireren door de figuur van de filosoof Ludwig Wittgenstein. De titel van het stuk is samengesteld uit de namen van de eerste vertolkers van Bernhards stuk. Nu wordt het gespeeld door Leslie de Gruyter, Rosemie Bergmans en Ilse Uitterlinden. Woensdag 9 maart staat Henrik Ibsen op het programma. 'De vrouw van de zee' wordt uitgevoerd door 'Zeno' onder regie van Lucas Borkel. Op het kale toneel staan alleen wat verspreide strandstoelen. De toon van een komedie overheerst en daardoor krijgt Ibsen een weldadige lichtvoetigheid.

'März' naar Heinar Kipphardt is de laatste in de Theater-top reeks. Donderdag 10 maart speelt 'Southern Comfort' het stuk, regie: Paul Binnerts. Het stuk draagt de naam van psychiatrische patiënt en dichter Alexander März uit de gelijknamige roman van Kipphardt. Hij maakte zelf ook de toneel- en televisiebewerking. De roman heeft de vorm van een documentaire en bestaat uit dagboeknotities, observaties, ziekteverslagen, citaten en dergelijke in een losse, niet-chronologische ordening. Boek en toneel geven een indringend beeld van een schizofrene figuur in de klinische wereld van de psychiatrie.

Galleries

Er is reeds enige tijd een maandelijks foldertje waarin de exposities van de belangrijkste Maastrichtse galleries vermeld worden. De onderlinge samenwerking gaat nu ook zover dat de openingstijden gelijk worden getrokken. Een prima initiatief. De kunstliefhebber kan nu verschillende galleries in de stad bezoeken zonder hinder te ondervinden van sterk uiteenlopende openingstijden. Het lag eigenlijk voor de hand. Net zoals het logisch klinkt dat de Academie Beeldende Kunsten, onderdeel uitmakend van de onlangs gebundelde Maastrichtse kunstopleidingen, nu beschikt over een eigen galerie. De allereerste tentoonstelling laat werk zien van stu-

denten van de beeldhouwafdeling. De Academie Galerie aan de Kruisherengang 10a is didactisch van opzet. Op deze wijze kan de aspirant-kunstenaar ervaring opdoen in exposeren en daarmee de eventueel aanwezige argwaan tegen de kunstwereld overwinnen.

De Kunstenaarsvereniging In Oprichting is een zeer actief clubje. Vrijdag 4 maart gaat weer een nieuwe expositie van start in de voormalige school aan de Herbenusstraat in Maastricht. Ook deze keer is er sprake van een grootschalige expositie waarin diverse disciplines vertegenwoordigd zijn. Dertien jonge kunstenaars (onder wie Van der Kley, Klamer, Jongen, Speth en Palmen) laten tot en met 27 maart werk zien. De feestelijke opening is vrijdag 4 maart om 20 uur. Giorgios Apostolakis en Koundourakis zorgen voor een muzikale omlijsting in Griekse stijl.

Wie wil weten wat de Franse, van origine Zwitserse, architect Le Corbusier tussen de twee wereldoorlogen in België heeft ontworpen en gebouwd, kan terecht in L'Espac-

Rue Bonne-Fortune in Luik. Le Corbusier ging in zijn ontwerpen uit van de menselijke maten om het individu in een woonomgeving een optimale vrijheid te garanderen. Voor de stad Luik heeft hij het nimmer uitgevoerde plan voor een 'stralende stad' ontworpen, die een half miljoen Luikenaren onderdak moest bieden. Tot 12 maart, van maandag tot en met zaterdag van 11 tot 18 uur, is de expositie 'Le Corbusier et le mouvement moderne en Belgique 1920-1940' toegankelijk. Het museum Van Bommel-Van Dam in Venlo heeft tot 25 april een tentoonstelling over en met werk van Raoul de Keyser, Etienne Elias, Reinier Lucassen en Roger Raveel, getiteld "Na" Beervelde. De tentoonstelling bestaat uit twee delen. Een fotodocumentatie op ware grootte van een project, dat de kunstenaars gezamenlijk hebben uitgevoerd in 1966/67 in de kelder-gang van kasteel Beervelde. Uit deze periode worden ook enkele werken getoond. Het tweede deel toont hoe ieder zijn eigen weg is gegaan.

AGENDA

Muziek

LSO, R. Benzi, zo 13 mrt, Staargebouw 15.00 uur.
Youri Egorov, Pianorecital, Staargebouw 5 mrt. 20.00 uur.
The Locke Consort, Koffieconcert: Barok muziek, Redoute, 6 mrt. 12.30 uur.
Peter Brunt en Ellen Corver, lunchconcert (viool en piano), Generaalshuis 9 mrt. 12.30 uur.
Lieder sind ein Stück Leben, Gisela May, Stadsschouwburg 11 mrt. 20.00 uur.

Toneel

Het verhaal van de soldaat, Co-productie van Teatro Dimitri-Basler Theater, Basel Sinfonietta, Stadsschouwburg 4 mrt. 20.00 uur.
Hubert, Toneelgroep Vendetta, Theatercafé 4 en 5 mrt. 23.00 uur.
Den Haag vandaag, John Lanting's Theater van de Eech, Stadsschouwburg 5 mrt. 20.00 uur.
Memoires, Henny Orri en Willem Nijholt, Schouwburg 8 mrt. 20.00 uur.
Gat in de kop, door Het Vervolg, Generaalshuis, 8 t/m 10 mrt. 20.30 uur (try-out), 11 t/m 13, 16 t/m 19 en 25 mrt. 20.30 uur.
Theater top [4], 'Mens, een ding', Toneelgroep Baal, 4 mrt. 20.30 uur. 'Ritter dene Voss', door 'De Nieuwe Pest', za 5 mrt. 20.30 uur. 'De vrouw van de zee', door 'Zeno', wo 9 mrt. 20.30 uur. 'Marz', door 'Southern Comfort', do 10 mrt. 20.30 uur. Zaal Toneelacademie.

Diversen

Victoria, solomusical Jasperina de Jong, Stadsschouwburg 11 mrt. 20.00 uur.
One Mythoman show, Compagnie Jeanpico, Theatercafé 11 en 12 mrt. 23.00 uur.

Exposities

Galerie Hof van Oensel, Haagstraat 5 Schimmert, Christoph Hessel, do t/m zo 14.00-17.00 uur.
Plons, Maria Bastion 50, expositie van 5 studenten van de Starsacademie (schilderijen, grafisch en plastisch werk), t/m 5 mrt.
Galerie Wanda Reiff, Rechtsstraat 43, Marlene Dumas (schilderijen-tekeningen), Alison Wilding (Sculptuur), M.J. Lafontaine (Beeld-schilderijen), t/m 9 apr.

Studio Omroep Limburg, Bankastraat 3, Sjaak Korsten (recente tekeningen), werkdagen van 10-18 uur.
Het Bassin, Bogaardenstraat 40b, Kunst in gebouwde omgeving (21 febr. t/m 13 maart).
Provinciaal Museum Hasselt, The Staffa Project van Mc Keever en Cooper (tot 4 april).
Galerie Fah, Vladimir Suchánek, Tsjechisch kunstenaar, do t/m za 13.00-17.00 uur (tot 12 maart).
Museum van Bommel-van Dam, Deken van Oppensingel 8, Venlo, "Na" Beervelde, tentoonstelling over en met werk van R. de Keyser, E. Elias, R. Lucassen en R. Raveel, zo 21 febr. tot 25 april.
Bonnefantenmuseum, Susana Solana (Placa del Joe de la pilota) en Fons Haagmans (recent werk), tot 1 met.
Galerie Signe, Akerstr. 82a, Heerlen, J. Medved (Schöpfung) en J. Holscher (schilderijen), t/m 20 maart.
Gouvernement, 7 Limburgse kruiswegen, P. Defesche, G. Eggen, A. de Haas e.a.

Films

Lumière, Bogaardenstraat 40b
De naam van de roos, do 3 en 5 t/m wo 9 mrt. 20.00 uur. Vrij 4 mrt. Lezing 20.00 uur, film 21.30 uur.
Tales of ordinary madness, do 3 t/m wo 9 mrt. 21.00 uur.
Love streams, do 3 mrt. 22.15 uur, 5 t/m 9 mrt. 22.15 uur.
Mabi B.V., Kleine Gracht 24a
Fatal Attraction, dag, om 2.30-8.30 uur, za, ook om 6.00 uur.
Nuts, dag, om 2.30-9.00 uur, za en zo, ook om 6.15.
Wall Street, dag, om 2.30-9.00 uur, za, zo ook om 6.15 uur.

Cinema Palace, Wijcker Brugstraat
Dirty Dancing, dag, 5.00-6.30-8.00-9.30 uur, za en zo ook 2.00 en 3.30 uur.
Amsterdamned, dag, 4.15-6.45-9.30 uur, za en zo ook 2.00 uur.
Ciné-K, St. Bernardusstraat 13
Oci-Ciorni, dag, 7.00 en 9.15 uur, do tot en met za ook 11.30 uur.
Studentenvereniging Circumflex, Bernardusstraat
Ei-La-Lente-feest, vrij 4 mrt.
Studentenvereniging KOKO, Hoogbrugstraat
Pretty in Pink, video, 8 mrt. 20.00 uur.

Liederen van Brecht, Weill, Eisler en Dessau worden gezongen door de Oost-Duitse actrice Gisela May op donderdag 10 maart om 20.00 uur in de Maastrichtse schouwburg

roman

BALLET

Vóór mij zit een oude mijnheer met een groene loden jas en een hoedje. Hij blikt nieuwsgierig om zich heen. Aan veel communicatie heb ik geen behoefte.

"Dit is de twee, hè?" vraagt hij. Hij trilt een beetje.

Ik mompel iets bevestigends.

"Ja, dit is de twee," stelt hij nog eens vast, "en wat is dit een nieuwe wijk, hè? Die huizen zijn zó nieuw dat je ze haast nog ziet groeien." Asociaal beest als ik ben, heb ik besloten naar buiten te gaan staren. De oude heer wendt zich nu tot de chauffeur die voorin een appeltje zit te schillen vóórdat hij weer de weg op moet: "Dit is de twee, hè?"

"Ja hoor," zegt de chauffeur en steekt een stukje appel in zijn mond.

"Stopt-die nou óók op de Oranjesingel? Bijna álle bussen stoppen op de Oranjesingel hè? Maar ze rijden weer niet allemaal over de Wilhelminalaan, chauffeur.

Toch?"

"Neenee," zegt de chauffeur, "De drie en de tien stoppen er niet. Of nee, eh, de vier en de tien stoppen daar niet."

Ik zucht. Wát een conversatie...! Ik werp nog maar eens een blik naar buiten, zie nu een vreselijk interessant graspolletje tussen de trottoirtegels.

"Maar dit is toch de twee, hè, chauffeur? En de twee stopt óók op de Oranjesingel, toch. En óók op de Sysfusdreef, niet? Want daar woon ik, dat weet ik nog wel."

"Hmhm," knikt de bestuurder. Bijna besluit ik dat het niveau van het gesprek mij de das zal omdoen, als hij vervolgt, "Ik zie U wel vaker in de bus. Ook als ik op andere lijnen zit. De hele dag lang."

"Ach ja," zegt de oude heer zachtjes, "ach ja."

"Heeft U een abonnement, mijnheer?"

"Ach ja," zegt de oude nog eens, "je moet toch wát."

"Tjaja, je móet toch wát," bevestigt de bus-machinist. Opeens vraag ik mij of of hij soms zélf een vader van die leeftijd zou kunnen hebben. En met een schok realiseer ik me dat deze man, voor mij, over twintig jaar -gepensioneerd- misschien wel eens mijn vader zou kunnen zijn.

"Ach ja."

"Mijnheer," vraag ik, "zit U iedere dag de héle dag in onze stadsbussen, soms?"

"Ach, je moet toch wát, hè?" De bestuurder start de moter en scheurt van het eindpunt weg. "Elke dag," zeg ik verbaasd, "écht elke dag? Zit U iedere dag in de bus, om onze stad te zien veranderen?"

"Ach ja," zegt hij, "Zolang je leeft moet je blijven kijken, naar alles wat beweegt. De stad beweegt, juffrouw. En daardoor beweeg ik, hè." Hij zucht, en trilt weer een beetje.

"Goh," zeg ik. Ik denk aan mijn eigen vader, aan de oude vaders van vriendinnen. Die zitten en kijken uit het raam. Bewegen niet zo erg. "Goh, meneer, zal ik eens op een zaterdag met U meerijsen? Misschien dat we dan ook 's ergens kunnen uitstappen...?"

"Ach ja," mompelt hij, en kijkt uit het raam van de snelrijdende bus.

Eva

Na de auditie (foto Franco Gori)

Zaterdagmiddag was het ongewoon druk in de Maastrichtse toneelacademie. De stamgasten van de partime docentenopleiding moesten de kantine delen met deelnemers aan de selectie cursus voor de theateropleiding en met groepjes klein grut. Ze zaten nog wat vreemd tegen elkaar aan te kijken: de groten, dramatisch uitgedost, de kleintjes keurig net en kennelijk onder de indruk. Het zal wel wennen. Tenslotte is het vanaf augustus een alledaags beeld. Dan gaat de jongste poot van de Rijkshogeschool Maastricht van start: de vooropleiding toneeldans met leerlingen van acht tot en met zestien jaar. Het is de aanloop naar de hogere beroepsopleiding voor balletkunstenaars en staat onder auspiciën van de Dansacademie Brabant in Tilburg, tot nu toe de dichtstbijzijnde mogelijkheid voor Limburgse dansers in de dop.

Wie werkelijk van plan was van dansen een vak te maken, moest naar Tilburg op z'n twaalfde, dus uren per dag in de trein of wonen in een pleeggezin. Maastricht neemt nu de taak van de vooropleiding over, zodat de jongere leerlingen dichtbij huis kunnen blijven. Een gemak voor de kinderen, een stimulans voor de balletkunst in Limburg en aardig voor het Maastrichtse kunstonderwijs: alleen ballet ontbreekt nog. De animo is er wel. Vijfzeventig kinderen zijn met hun ouders naar de academie gekomen voor een eerste auditie. Een uur lang worden ze getest op ritme-gevoel, motoriek, lenigheid, spierkracht, gratie en - bij de groteren - hun danspres-

Marja Ronda leidt de auditie. Ze heeft een eigen balletschool en begon vier jaar geleden met het ontwikkelen van de vooropleiding toneeldans als dependance van Tilburg. Haar school telt nu ongeveer 25 leerlingen uit Maastricht en omgeving. Zij gaan in augustus over naar de nieuwe opleiding. De lessen, die nu nog in Ronda's privé-studio aan de Looiersstraat gegeven worden, hebben dan plaats in de toneelacademie en Ronda zelf wordt docente aan de Rijkshogeschool. Met nog een vaste docent en mogelijk een part-timer zal zij de balletsectie vormen. Marja Ronda zou het liefst alle jongens aannemen. Bij de eerste evaluatie, direct na de auditie, houdt ze een warm pleidooi voor Pieter. Hij mist elk gevoel voor ritme. Zijn klappen en stappen zijn een hinkstapsprong. Alleen op grond daarvan al moet hij worden afgewezen. Ronda sputtert tegen: "Wie weet, wat hij er met hard werken nog aan kan doen. Ik heb dat weleens vaker meegemaakt." Haar Tilburgse collega, die mee-selecteert, is onverbiddelijk: "Als je nog geen vier stappen in de maat kunt doen, moet je er niet aan beginnen." Pieter valt af, met pijn.

De fysieke eisen zijn voor de meisjes zwaarder dan voor de jongens: hun benen moeten hoger kunnen, hun voeten moeten de pointe-techniek kunnen verdragen, hun lijf van sterk elastiek zijn. Een mooi koppie werkt in je voordeel. Je redt het alleen als je vroeg begint, veel traint en een flinke dosis doorzettingsvermogen hebt. Anders val je bij de halfjaarlijkse beoordelingen vroeg of laat af.

Voor een hogere beroepsopleiding is minimaal HAVO vereist. Voor het ballet is een uitzondering gemaakt. Met MAVO kun je er ook komen, hoewel de ervaring leert, dat een bredere vooropleiding op den duur in je voordeel werkt. De jongste kinderen hebben twee tot drie keer in de week les en kunnen gewoon naar de school in de buurt. De middelbare scholieren krijgen een combinatie-programma van algemeen vormend en danstechnisch onderwijs. Daarvoor is een samenwerkingsovereenkomst gesloten met het Trichtercollege. Degenen die buiten Maastricht wonen, worden vanaf het station Maastricht per busje naar de school gebracht. Het vervoer 's avonds is ook geregeld. Zo kan iedereen gewoon thuis blijven wonen. Voor alle leerlingen van de dansopleiding - zelfs voor een eenling in een leerjaar - zullen de roosters zo worden aangepast, dat ze op tijd en tegelijkertijd naar de toneelacademie kunnen gaan voor de lessen, iedere dag tenminste anderhalf uur. Aan de leerstof worden geen concessies gedaan, aan het leer-tempo bij uitzondering. De mentale begeleiding krijgt extra aandacht: de leerling moet geholpen worden om het zware programma vol te kunnen houden, maar het moeten geen al te grote buitenbeentjes worden, door hun klasgenoten jaloers verguisd. Voor het Trichtercollege kwam deze klus als geroepen. De school was de laatste jaren niet meer zo favoriet. Een fusie, een nieuwe naam, ander management en nu dit extraatje moeten nieuw leven brengen.

Deze week krijgen de kinderen bericht: een afwijzing is definitief, een positief oordeel kan nog altijd op niets uitlopen. Hannah, acht jaar, van een IJslandse moeder en een Schotse vader, zal wel door de eerste selectie heen komen: haar rug is recht, haar knieën raken in kleermakerszit moeiteloos de grond, ze heeft geen platvoeten en oogt goed. Ze speelt piano, blokfluit en hobo. Bovendien kijkt en klinkt ze vastberaden. "Ik weet niet of ik ooit balletdanseres word, maar ik wil het heel graag. Dus dan lukt het wel." Zo zit dat!

Lucia Geurts

bericht uit Maastricht

taties. Het is een grove schifting waarbij ruim de helft afvalt. Een tweede selectie moet dan nog het kaf van het koren scheiden en tenslotte zijn een medische en fysio-therapeutische keuring de laatste zeef. Wie dan goed bevonden is, heeft een kans van slagen. De nieuwe opleiding hoopt met zeventig leerlingen te kunnen beginnen. De eerste groep van acht tot tien jaar telt vijftientig kinderen. Het merendeel meisjes in strakke balletpakjes, maar ook vijf jongens, gewoon in t-shirt en gymbroek. Gaston barst in tranen uit bij het zien van zoveel vrouwelijk overwicht. Mamma moet mee, maar dat mag niet. De auditie gebeurt achter de gesloten deuren van een koude balletzaal, zonder de zenuwachtige vibraties van ouders, die het allerbeste met hun kinderen voor hebben en er dus het allerbeste van verwachten. De sfeer is vriendelijk. Een assistente ontfermt zich over Gaston. Hij mag eerst even kijken, maar daar blijft het bij. Hij is met geen aai over z'n bol van zijn veilige plek langs de kant te branden. "Jammer", zucht Mamma, "hij wil het zo graag, is zo muzikaal. Hij speelt ook al drie jaar piano en dat doet hij echt aardig. Een paar jaar geleden zat hij ook op ballet, maar als enige jongetje hield hij het niet vol. Ze pestten hem op school. Voetballen doet hij ook leuk, maar dat zijn toch heel ander soort kinderen, zo stoer." Alex ("zeven, bijna acht") heeft er zo te zien geen moeite mee: "De heren worden lekker toch ouder dan de vrouwen!" Zijn mond en zijn lijf staan geen ogenblik stil, maar als hij op een vierkwartsmaat van de vleugel door de zaal moet stappen en klappen, is hij strak van concentratie. Gaston had zich niet zo druk hoeven maken. De jongens worden positief gediscrimineerd. Het ballet heeft ze nodig.

Blokte
VO
NI
ON
De plan
in de t
verstre
onderd
de Wet
Wetens
(WHW
wet wo
komst
den (aa
ken' zij
wijseen
verbon
bij de g
binnen
onderw
kunnen
examer
De hu
door hi
te) kar
een ten
niet bi
van he
teem.
wijseer
tot een
richte
met de
se ond
werkgr
het co
dat de
moet
vouche
ceptabi
Bovene
moeter
gatieve
menreg
werkgr
de mar
numen
hankel
beidsm
de pro
(arbeid
door o
een
dwang
het on
In een
Samen
versite
ge vai
Maast
vies va
rie va
werkt.
Het co
verder
steden
Studen